Ч. 4 (14.836). Львів, середа 5. січня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.,
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Роззброюють Абісинію.

АДДІС-АБЕБА, 3. 1. ПАТ. Агенція Стефані повідомляє, що від 3-го жовтня 1935 р. до 30-го листопада минулого року здобуто або сконфісковано в Абісинії 299 тисяч крісів, понад 1.500 пістоль, більше ніж 1.000 скорострілів та 171 гармат.

ГОЛЯНДІЯ І НОРВЕГІЯ НЕ ПРИЗНАЮТЬ АНЕКСІЇ АБІСИНІЇ.

В англійських політичних колах велике враження викликали телеграми королеви Голяндії Вільгельміни і короля Норвегії Гакона VII. до негуса Гайле Селясіе з новорічними побажаннями. Королева Вільгельміна заявила, що заволювання Абісинії Італією вважає безправством. Норвежський король стверджує, що Норвегія не признає анексії Абісинії. Гайле Селясіе відповів на обі ці телеграми дуже сердечно, радіючи, що держави бльоку Осльо не признають анексії Абісинії

Наступ на залізничий шлях Мадрид-Валенсія.

Національні війська підготовляються до наступу на Леван і на залізничий шлях Валенсія-Мадрид. На північ від Теруелю національні війська здобули сильні позиції червоних.

Офіційний комунікат міністерства оборони каже, що урядові війська наглим випадом здобули ряд будинків у Теруелю. Відділ національних військ, що завзято боронився, попав у полон.

МОРОЗ І СНІГОВІЇ ПРИПИНЮЮТЬ НАСТУП.

Комунікат головної кватири національних військ стверджує, що великі сніговії і сильний мороз припинюють у великій мірі операції та пересування національних військ. Усеж таки національні війська викидають червоних з їх осередків оборони, здобуваючи багато важних позицій. Втрати червоних доходять до кільканацять тисяч. Національні війська обсадили оба береги ріки Турія. Червоні міліціонери бороняться вже лиш поодинокими гуртами, прикриваючи відворот розбитих і здеморалізованих червоних військ. Літаки національних військ бомбардують завзято втікачів.

ПОХОРОНИ ЧУЖИННИХ ЖУРНАЛІСТІВ.

В Сарагосі відбулись вчора похорони трьох американських та англійських журналістів, які згинули під Сарагосою. На богослуження прибули вищі представники влади з ген. Москардом, як репрезентантом ген. Франка, еспанські і закордонні журналісти і маси народу. На домовинах зложено багато вінків. Шеф штабу північної армії ген. Гасапо виголосив промову про заслуги полеглих, закінчивши її окликом у честь Англії, Злучених Держав та Еспанії. Опісля домовини полеглих відвезли до Андай.

Виїмковий стан у Гонконгу.

Райтер повідомляє з Гонконгу про введення закону про виїмковий стан, застосованого вже в 1931. р. Адміністраційна влада дістає на підставі того закону широкі компетенції, напр. право переводити ревізії без окремих наказів, конфіскати майна, право видалювати небажаних людей з Гонконгу без судового процесу і т. д.

БОМБИ ПЕРЕД ЯПОНСЬКИМ КОНСУЛЯТОМ.

Домеї повідомляє з Шангаю, що перед будинком японського ґенерального консуляту в Шангаю знайшли бомби. Поліція шукає за виновниками, які підложили бомби.

Криваві демонстрації в Єгипті.

Вчора відбулось засідання парляменту, на якому новий прем. Магмед-Могамед відчитав декрет про відложення нарад на один місяць. Коли премієр хотів виголосити промову, вафдисти уладили бурхливу маніфестацію і тому предсідник палати послів замкнув засідання. Перед парляментом дійшло до демонстрації студентів, підчас якої ранено 30 осіб. У м. Ташта поліція зранила підчас демонстрацій 45 осіб. Преса партії „Вафд" дуже гостро критикує уряд. По бурхливій демонстрації в парляменті відбулось засідання екзекутиви партії „Вафд", на якому рішили виключити з партії предсідника парляменту Агмед Магера і трьох послів вафдистів.

Москва скидає маску.

В Києві почав виходити з днем 1. січня ц. р. в російській мові новий щоденник „Советская Україна", що є центральним органом КП(б)У. В першому числі помістив велику статтю генеральний секретар КП(б)У Косіор підкреслюючи, що Совітська Україна творить нерозривну цілість з СССР. Завданням нового щоденника є боротьба з націоналістичними елементами. (АТЕ).

Чехословаччина забезпечується перед жидівською інвазією.

Чеське пресове бюро повідомляє, що вістки про здогадний наплив до Чехословаччини великої скількости жидів, які емігрують із Румунії, неправдиві, бо, як запевняють у компетентних колах — уряд заініціював низку охоронних засобів для забезпечення національного ринку праці.

Страшна залізнича катастрофа.

У провінції Квантун дійшло до страшної залізничої катастрофи, підчас якої згинуло 40 осіб, 120 було ранених. Причиною катастрофи — були зливні дощі, які розмили насипи. Тому поїзд, що їхав із Кантону до Вучан, упав із насипу.

За правопорядок і правопочуття.

(З ПРИВОДУ ПРОЦЕСУ ЯРМОЛЮКА).

Львів, 4. січня 1938.

Недавній карно-судовий процес у Рівному проти нашого тамошнього діяча і голови Окружного Комітету УНДО п. Василя Ярмолюка, обвинуваченого за розповсюднювання фальшивих відомостей, що можуть викликати публичний неспокій і засудженого за це, — з огляду на фактичне підложжя процесу насуває деякі думки і висновки, що йдуть далеко поза судову салю.

Причиною карно-судового процесу проти В. Ярмолюка була написана мною брошура „За рідну землю". „Народ без землі — риба без води" як відбитка статтей з львівської „Свободи", офіційного орґану УНДО, що появилася друком у Львові в листопаді 1936. р. Львівська цензура не сконфіскувала тоді ані по нинішній день ані „Свободи", ані згаданої моеї брошури і вона досі в Галичині знаходиться у свобідному обороті і розійшлась тут у тисячах примірників. Нікого теж не потягають тут до карносудової відповідальности за розповсюднювання цієї брошури з тої простої причини, що вона на терені Галичини є зовсім леґальним друком, якого зміст не заключає в собі ніяких проступків, передбачених у карному кодексі.

Не буду і не можу тут квестіонувати присуду рівенських судів, зрештою неправосильного, бо зголошено касацію. Пригадаю тільки, що засудили В. Ярмолюка на кару тримісячного арешту і сто золотих гривни за розповсюднювання на території рівенського повіту повищої брошури з кінцем 1936. р. ще на три місяці перед її конфіскатою повітовим старостовом у Рівному, яка прийшла щойно 22. березня 1937 р. Окружний суд у Рівному постановою з 26 березня 1937. р. на внесок прокуратури цю конфіскату затвердив, доглянувшись в її змісті проступку зі ст. 170. к. к. Цієї постанови не доручили досі ані мені, як авторові, ані Видавничій Спілці „Діло" у Львові як видавцеві, і тому ми не могли внести спротиву проти конфіскати, щоб спонукати явну судову розправу і виказати нестійність конфіскати.

Дотеперішня конфіскаційна практика рівенських властей у повищій справі нарушила теж і постанови обовязуючого там пресового декрету з 7. лютого 1919. р., а саме його ст. 27, що постановляє таке:

„На поодинокі друки може бути наложений арешт з розпорядку інституції або урядовця до пресових справ при рівночасному виточенні судового процесу проти винних, якщо у змісті таких друків містяться познаки проступку, передбаченого в карному кодексі, з винятком проступків, що їх доходимо на підставі приватного обвинувачення."

На згаданий друк наложили в Рівному арешт, але ані мені як авторові, ані дирекції Видавничої Спілки „Діло" у Львові, як видавцеві, не виточили досі ніякого судового процесу, як здогадним виновникам проступку зі ст. 170. к. к., як цього вимагає ст. 27. пресового декрету з д. лютого 1919. р., хоч наші адреси були знані і повітовому старостству і державній прокуратурі в Рівному. Зате та влада потягнула до карно-судової відповідальности В. Ярмолюка і то за кольпортажу згаданої моеї брошури ще на три місяці перед її арештом, всупереч постанові ст. 32. цитованого пресового декрету, яка каже, що тільки „в часі тревання арешту не вільно розповсюднювати друків, обнятих арештом". Словом — коваль завинив, а шлюсаря повісили.

В Галичині обовязує австрійський пресовий закон з 17. грудня 1862. р. і він в основних

за зол. 340 готівкою або при зобдатку зол. 24 на 15 рат по зол. 24 зол. 7 обводова високої кляси супергетеродина PHILIPS Super 4-38A

своїх постановах є подібний до цитованого польського пресового декрету з 7. лютого 1919. р., бо оба стоять на засаді свободи преси і не знають превенційної цензури, як це було за царських часів у Росії. Польський карний кодекс із 1932. р. обовязує на території цілої Польщі від 1. вересня 1932. р., а до його застосування у деяких пресових випадках є покликана поліційна і прокураторська влада та суд тої місцевости в Польщі, де друк видано: у даному випадку компетентною є тільки дотична влада у Львові, бо тут видали та друкували інкриміновану мою брошуру.

Факт з процесом і засудом В. Ярмолюка мабуть не останній, бо на черзі є дальші процеси в Рівному у звязку з розповсюднюванням — теж ще перед конфіскатою, тої самої згаданої брошури. При цьому виходить, що дуже нечесну ролю відограв у справі конфіскати цієї брошури і спричинення процесів дехто з послів ВУО. Цікавий і характеристичний момент підніс рівнож і речник прокуратури на апеляційній розправі в окружному суді в Рівному 29. грудня м. р. у справі обв. В. Ярмолюка. Сказав він ні більше, ні менше, що посли ВУС прилюдно похвалюють польонізаційну і кольонізаційну політику уряду на Волині, зокрема пос. Скрипник, і є з неї вдоволені — та ще слушно на думку цього прокуратора уряд веде польонізаційну політику на Волині, бо він як польський уряд іншої політики і не може вести. Чи той виступ прокуратора відомий п. Скрипникові та що він на це скаже?!

Очевидно, кожному полякові, отже й державному прокураторові, вільно мати свою думку на цілі польської політики на українських етнографічних землях у Польщі. Мають її, як відомо, не тільки ендеки, але і тутешні „кресовці", з яких один — Міхал Старчевський на публичному відчиті в Луцьку в грудні м. р. заявив під аплявз приявних польських старшин, урядовців, духовників і міщан, що на Волині тільки виключно самі поляки мають бути рішальним чинником у всьому. Йому подібний Болеслав Подгорський на сторінках місячника „Авангарда Паньства Народовеґо" (ч. 10 і 11 з 1937 р.) в статті „О учшівосць в політице кресовей на Волиню" домагається виразно видачі закону, що забороняв би неполякам набувати землю на Волині.

Так, це їм вільно, як вільно багато інших речей. Інакше вже, як урядовим шляхом на Волині твориться вже від довшого часу систематичною конфіскатою українських друків, виданих леґально в Галичині і тут несконфіскованих, такий незнаний ніде в іншій державі парадокс, що те, що леґальне й дозволене в одній частині держави — заборонене в другій. Тут і там діє один і той сам карний кодекс. У змісті друку, виданого леґально в Галичині, галицько-польська влада не добачує ніяких ознак якогонебудь проступку з карного кодексу, але догляне їх волинсько-польська влада і накладає арешт на ті друки, не потягаючи ніколи галицьких авторів і видавців тих друків до судової відповідальности, хоч згідно зі ст. 27. обовязуючого на Волині пресового декрету мусить це зробити. Зате хоче вона запроторити в тюрму місцевих кольпортерів, що розповсюднювали леґально виданий і несконфіскований у Галичині друк ще перед його конфіскатою на Волині.

Одна держава, один у ній карний закон, а які дві зовсім інші міри його пристосування в практиці. І як раз це пристосування на Волині захитує справді правопорядок, а в душах наших тамошніх громадян і саме правопочуття, коли бачать, що те, що леґальне і дозволене тим самим законом у Галичині та некаральне, за те саме на основі того самого закону на Волині можна попасти в тюрму. А захитання правопорядку і правопочуття це завжди найбільша загроза для самої держави.

Д-р Степан Баран.

Якість рішає!
Прецизія виконання і сильна конструкція рішають про першенство машин до писання
ЕРІКА і ІДЕАЛЬ
Генеральне представництво і продаж — ЮЛІЯН ЛОМАҐА Львів, Валова 11. Тел. 228-70.
Прецизійна направа машин у власному варстаті.

Ци спиш, ци чуєш, пан господарю?.

„Ци спиш, ци чуєш, пан-господарю?
Встань горі!"
(Слова щедрівки.)

Кожного року читаємо в українській пресі зазиви, заклики, а то й накази:

ВСЯ КОЛЯДА РІДНІЙ ШКОЛІ.

На доходах з коляди, що є найповажнішою позицією в буджеті Рідної Школи, Товариство спирає свій буджетовий преліминар. Від суми, яку складає українське громадянство Рідній Школі у виді „коляди" залежить в переважаючій частині теж і діяльність Т-ва: Більша коляда, — ширша і глибша діяльність, живіше й охотніше бє живчик праці. Поважна **сума пожертвована** з нагоди коляди скріпляє духові сили й змагання Головної Управи Рідної Школи, додає їй гарту й заохоти витривати на своїх відповідальних постах; додає сил поборювати всякі перешкоди, що їх на кожному кроці чигає чимало; стає виявом волі українського громадянства дбати про національне виховання своєї молоді, та признанням авторитету Рідної Школи у виховних справах. Іншими словами: висота суми пожертвованої українським громадянством Рідній Школі з нагоди коляди **є мірилом свідомости, ідейности й жертвенности українського народу взагалі**, а висота датків окремих громадян у відношенні до їх матеріяльної засібности є мірилом свідомости, ідейности й жертвенности окремих жертводавців.

На цьому місці мушу пригадати, на якій основі проголошується кожного року заклик: вся коляда Рідній Школі.

В дні 3-го червня 1920. р. відбулася у Львові нарада представників всіх українських установ: культурних, освітніх, економічних та всіх українських політичних партій. На цій нараді признано Рідну Школу **найвищою всенародньою установою в шкільних справах**. Вслід за цим визнанням віддано під педагогічний провід Рідної Школи всі українські приватні школи, народні й середні, та дошкільні й пошкільні виховні установи. Опріч педагогічного проводу покладено на Рідну Школу обовязок дбати про матеріяльні потреби приватних рідношкільних виховних установ.

На цій нараді передбачено теж і кошти потрібні Рідній Школі на удержування українських шкіл. Про матеріяльні засоби на потреби Рідної Школи повинен подбати увесь український нарід зо всіх українських земель, як теж і ті, що живуть на еміграції. На український нарід наложено на згаданій нараді представників українських установ і партій **моральний обовязок** віддавати на потреби Рідної Школи 1% від всіх сталих і нестатих доходів, а опріч того всі збірки з нагоди коляди та доходи з імпрез уладжуваних у місяці січні.

Український нарід **приняв постанову з дня** 3. червня 1920 р. за свій моральний обовязок. Жертвенність на Рідну Школу, зокрема-ж коляда збільшається кожного року, а в роках 1928 і 1929 виносила вона понад 100.000 зол. Після тих років починає коляда постепенно маліти. В останньому році зложив український нарід з нагоди коляди вже тільки 64.350 зол.

Таке помітне зменшення жертвенности в хосен всенародньої установи **Рідної Школи** і то тоді, коли виховна діяльність Рідної Школи збільшилася на 100%, мусіло викликати тривогу в серцях усіх свідомих українців. Рідна Школа стала задовжуватися. Довги збільшуються з кожним роком. Наближається загроза вже не застою в діяльності, але загроза ліквідації багатьох виховних установ, що сповняють преважну національно-виховну місію в наших містах. Ця тривога за майбутнє Рідної Школи заставляє нас задуматися над причинами, що вплинули на зменшення датків з нагоди коляди та осудити чи те зменшення виправдане, чи ні, і коли ні, коли невиправдане, вказати шлях, що ним треба вернутися до направи заподіяної Рідній Школі втрати.

Тоді, коли Рідна Школа одержувала понад 100.000 зол. нараховувало Товариство 50.000 членів, тобто на кожного члена припадало 2 зол. на „коляду".

Це був даток відповідаючий гідності тих зорганізованих членів-громадян.

Нині нараховує Рідна Школа 100.000 членів. Пропорціонально беручи, повинна би Рідна Школа одержати з нагоди коляди від українського громадянства 200.000 зол.

Твердю, що така сума не за висока й Рідна Школа моглаб її кожного року одержати.

Загально виправдують зменшення коляди так званою кризою. Може в роках 1931—35 було в тому виправданні трохи правди. Алеж від двох років криза дуже вже змаріла так, що майже сліду з неї не осталось, а коляда Рідній Школі не збільшується. А повиннаб збільшитися, не тільки тому, що збільшилося число членів, але теж і тому, що сама рідношкільна свідомість народу зросла в останіх роках не на 100, але на багато соток %. Доказом цього сотки дитячих садків, постійний приріст Кружків і Повітових Союзів Кружків та врешті помітна оживлена діяльність цих установ.

Значить, причини треба дошукуватись деінде. Я находжу її ось в чому:

I. Багато громадян забуло про те, що „коляду" для Рідної Школи призначив український нарід через делеґатів всіх своїх краєвих українських установ і партій на нараді в дні 3. червня 1920. Багато молодших громадян про таку постанову зовсім нічого не знають; думали, що Рідна Школа узурпувала собі право на коляду. Тому дають на коляду малий даток, не більший, як місцевим установам, нпр. Читальні, Лугові, на аматорський гурток і т. д., або навіть зовсім поминають Рідну Школу при обдаровуванні українських установ **з нагоди Різдва Христового**.

II. **У звязку з тим, що забулося постанову з дня 3. червня 1920 р. не придержуються установи й проголошуваних кожного року закликів: Вся коляда тільки Рідній Школі.** Дуже часто буває, що зібрану під гаслом Рідної Школи коляду на місцях ділять: частина читальні, частина Лугові, частина на потреби хору, аматорського гуртка і т. д., а щойно якийсь незначний відсоток віддається Рідній Школі. Буває ще гірше: Під фірмою Рідної Школи збирають на місцеві потреби й Р. Ш. нічого не дають. І в одному й другому випадку не застановляються над тим, яку велику матеріяльну й моральну втрату спричиняють Рідній Школі безпосередньо, а всьому українському народові посередньо.

III. **Славна традиція свята „коляди"**, що її джерело аж у докняжій добі, і що увійшла була в кість і кров нашого народу, починає затрачувати свій питомо-український характер — **господарського свята**.

Колись, у давній давнині, свято „коляди" пробуджувало в господаря-домачина, тобто голови родини його господарську гідність, самопевність, гордість, самопошану й спонукувало сягати рукою у свої господарські достатки, щоб угощувати звеличників, що в колядках ґаґадували йому його господарську гідність, славили його господарський хист, дбайливість і багатства.

Вікова неволя й панщизняне рабство убили в наших господарях-домачинах господарську гідність і гордість. Залишився ще тільки традиційний звичай обдаровувати українські установи грошевим датком - колядою. Але не робиться цього з господарською настановою, не робиться з господарською самопошаною а так, для звичаю. Рука господаря-домачина не сягає **глибоко в кишеню, щоб щедрою господарською**

рукою обдарувати найповажнішу, всенародню установу — Рідну Школу. Дає оттак, що під пальці попало, дає для звичаю, не спитавши вперед поради у свого українського серця і почуття.

Оце й булиб три найважніші причини, що вплинули на зменшення коляди Рідній Школі.

Ті причини мусять уступити перед необхідною національною потребою. Значить:

1. Усе наше громадянство, всі стани і кляси мусять зясувати собі, що зменшена через кризу жертвенність не має тепер виправдання — треба відповідно збільшити датки на коляду.

2. Памятаючи на постанову з 3. червня 1920 р. не кривдити Рідної Школи приділом частини коляди іншим установам. Такий розподіл коляди, того датку, що має своє спеціяльне призначення на цілі всенароднього виховання, треба вважати щонайменше негромадянським, — і вже в цьому році **не повинно бути для нього виправдання.**

3. Кожний українець повинен давати коляду **гідну його особи.** Значить, у вимірі відповіднім до маєткової здібности, зарібкування й суспільного становиська.

4. Коляду повинні давати нетільки фізичні особи, але також і правні, тобто всі українські економічні, освітні, культурні установи та торговельні й промислові підприємства. Нехай це будуть маленькі квоти, але нехай дають всі!

Якби усі наші низові установи (читальні, кооперативи, Кружки Рідної Школи, Кружки Сільського Господаря, Луги і т. д. дали всі по 1 зол., якби повітові установи дали по 5—10 зол., а краєві по 20—50 зол. — то вже ті невеликі датки збільшили-б коляду Рідної Школи на 10.000 зол. Хіба ж це так важко виконати? Навпаки, кожна установа може виконати це без найменшої для себе кривди. І певно виконають це всі установи, яких провід почуває в собі господарську гідність і самопошану, коли є національно свідомий і суспільницько наставлений.

Треба мати надію, що все українське громадянство подбає, щоб підчас коляди виявити у відношенні до Рідної Школи найдальше йдучу господарську настанову й національні чесноти.

А. Домбровський.

НОВА КНИЖКА

ЮРІЙ КОСАЧ:

„ЧАД"

повість.

Є це історія наших емігрантів, що розплутують у свому гурті таємничу справу одного вбивства.

ЦІНА КНИЖКИ ЗОЛ. 2.20, ПОРТО 30 СОТ.

Замовляти в Адміністрації „Діло", Львів, Ринок 10, II. і у всіх книгарнях.

З українського життя на Буковині.

Чернівці, 28. XII. 1937.

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ „УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ" В ЧЕРНІВЦЯХ.

Одна з небагатьох наших чинних установ, яку не знеохочували навіть важкі обставини — це „Українська Школа".

Заснована в 1887-ому році, за ініціятивою невтомного діяча й орґанізатора на полі шкільництва бл. п. Омеляна Поповича, вела ця установа невпинну боротьбу за українське шкільництво на Буковині.

В 50-ті роковини „Української Школи" прийшлося згадати довоєнний стан нашого шкільництва: 216 українських народніх шкіл, 17 утраквістичних, 4 середні школи, відділ при державній учительській семинарії та кілька фахових шкіл, а на чернівському університеті по 2 катедри на фільософічному та богословському факультеті. Те все минуло.

Згадка про те викликала відповідний настрій, серед якого відкрито 27. XII. 1937. р. ювилейне свято „Української Школи". В промовах д-ра Кириліва, голови „У. Школи" та проф. Бриндзана, голови „Народнього Дому" відбилося минуле й сучасне цієї 50-літньої освітньої установи. В обох промовах, відчувалося той самий настрій, ту саму провідну думку. Того скарбу, що його здобули перед війною такі одиниці як Омелян Попович, Степан Смаль-Стоцький, Микола Василько та їх співробітники — того скарбу не доцінив нарід.

Байдужність широких мас, матеріялізм частини інтеліґенції спізнювали дальший розвиток шкільництва та поглиблювання освіти.

Прийшла війна — немов та Божа кара й забрала все тим невдячним, що не всилі були приняти та затримати дане добро. А коли сьогодні терпимо наслідки повоєнних легковажних діл — то це наука, що лише власною силою можна поставити тривалі основи.

Святочну програму доповнили: виступ української струнної орхестри та деклямації п-і Радзієвської.

Свято закінчено відчитанням привітів. Особливе враження зробили привіти галицьких установ, які принято рясними оплесками.

Рішено вислати привіт академ. С. Смаль-Стоцькому.

На святі розпродано нововидану „Ілюстровану Історію Т-ва „Українська Школа", що її написав проф. Микола Гарас, та ч. 22 часопису „Рідна Школа".

Після обіду відбулися Загальні Збори Т-ва „Українська Школа"; вибрано новий Виділ, у склад якого ввійшли: д-р Кирилів, проф. Бриндзан, проф. Гарас та ін.

Вечором відбулася товариська стріча.

РІЗДВЯНА ВЕЧІРКА.

Дня 28. XII. м. р. відбулася у „Народнім Домі" в Чернівцях Різдвяна вечірка греко-кат. жіноцтва, зорґанізованого в Т-ві „Мироносиці" Між запрошеними гостями була й п. Кисілевська з Галичини та відпоручники місцевих українських товариств.

н.

СЛУХАЄМО ВСІ ПРИЙМАЧАМИ

ТАРАС КУЛЬЧИЦЬКИЙ. 2

ГРА ЖИТТЯ.

(Докінчення.)

У кімнатах аж кричала своєю біличною чистота. Радісна тиша обіцювала затишок.

— Добре якось склалося, що ви тепер приїхали — говорив при столі лісничий. — Я маю бути завтра зі Славою в місті. Ви тимчасом зволите заопікуватися нашим домом.

Згодився несвідомо. А перед очима бачив якийсь надзвичайно цвітистий край, залитий ніжними мельодіями, немов наповнений соняшними бризками. Мріяв. На гранатовій стелі неба дзвеніли зорі...

Лісничий із жінкою вибрались у місто дуже рано.

Щойно родився день.

— Щасливої дороги — кидав їм услід Тименко.

А сам сумний.

Знову ця сама самота; знову ці безконечні думки.

Пригадав собі молодість, як безжурним хлопчиною бігав сюди по лісі. Таксамо, як тепер стояла тут лісничівка, а в ній високий, бородатий та такий милий дідусь.

Ну, і Слава.

Обидвоє ходили з дідусем у глибінь лісу.

А там і страх і тайна незбагнута й їх почування — дивно свіжі. Щойно згодом зрозуміли, що це кохання. Ось цей самий, оброслий мохом тіиник. Кілько тайн ховає він у своїх запашних сутінках. Як багато міг би він сказати!

І це все проминуло.

Прийшов хтось, хто з серця, мов із скарбниці вкрав прискладане довгими роками золото, залишаючи пусту тугу. Так у далині гинуло щастя, що не вернеться.

Болів його череп від натиску думок. В серці молотило.

І тоді бачив у мріях цю давню, прекрасну Славу, що залишилася ідеалом для його химерної душі. Хотів викликати її благальним криком із темнозеленої тиші.

А зелень, що довкола нього зливалась завела танок.

Почав бігти.

Перед очима бачив лиш роздзвонене сміхом обличчя: очі, принадливо осяйні, розпущені золоті кучері, уста — складені до поцілунку.

Гнав, мов вітер, якби мав перед собою мету.

Сонце, продираючись крізь гущавину листя, падало нерівними латками на пісок дороги...

Знайшли його щойно вечором із розбитою головою на лісній поляні.

— Здається, пані, що в хорого, крім рани в голові, ще якась хороба. Чи не треба буде прикликати ще лікаря нервових хворіб — говорив до Слави Савчук, лікар. — Може це лише стряс мізку від удару, а може...

Слава задумалась.

Пригадався їй цей день, коли дідо радив вийти за Савчука.

— Той десь у світі, не знати, чи вернеться. Я вже старий. Хто заопікується тобою? — говорив.

Пригадалась їй перша зустріч із Савчуком і сльозами зайшли очі.

— Хтож у тебе, доле, жадав би здійснення думок недодуманих, мрій недомріяних? — майнуло їй у голові...

Тименко під опікою жінки та Слави віднаходив память. Щораз більше дошкулювала йому нудота довжезних днів та відбирало всякі живіші порухи одноманітне піклування.

Аж прийшов день повороту додому. Рішив знову взяти себе у рямці обмеженого життя, які сам на себе наложив

— Тям, Славо, що я одружився з Галею лиш на перекір тобі; проти волі, проти серця. Тому так нещасливо почуваюся. Нема кому віддати серця.

На далеких обріях топився день, забираючи зі собою світло.

Він дома.

Байдужим поглядом оглянув дитячу панчішку на застеленому столі та замкнувся у своїй кімнаті.

Яка розкіш віддати себе мріям!

Тоді гине свідомість змарнованого життя, гинуть понурі тони буденного гамору, а стелиться перед тобою далечінь барвистими килимами!

Аркадій Тименко бачив, як скорою ходою бігла озорена ніч і відтворював серед неї тишу ліса. Не знав, чи це той ліс, який покинув учора, чи давній — з дитячих літ. Поволі гущавина зливалася з великоміською юрбою. І все довкола нього стало живіше. Зрозумів, що життя має свої закони і що навіть мрії можуть його прикрашувати щоденно та невпинно.

Щиро повитаємо Ювилятку „Просвіту в 70-ті роковини її великої праці. Щедро зложім жертви на „Дар Просвіті"!

З життя української кольонії в Кракові.

Життя української кольонії у Кракові, як і в інших університетських містах Польщі, оживлює українське студентство, якого число в Ягайлонському університеті цього року помітно збільшилося (нових студентів понад 40). Українське студентство Кракова зорганізоване в „Українській Студентській Громаді", що ділиться на кілька окремих секцій.

Свою працю почало краківське українське студентство торжественною інавгурацією нового шкільного року 10.го жовтня. Того дня о. д-р Хрущ відправив Службу Божу в намірені українського студентства, після чого відбулися студентські сходини, а вечором „інавгураційні вечерниці".

За тим почалося буденне життя, пішла праця в ріжних секціях УСГ. Головним чином виявлялася та праця в рефератах, що їх виголошували члени Т-ва і часами хтось зпоза організації. До тих останніх треба зарахувати улаженні Туристично-Красзнавчою Секцією виклади проф. В. Кубійовича п. н. „Враження з прогульки на північно-західні українські землі" та п. н. „На карпатських полонинах" і виклади д-ра Д. Донцова п. н. „Де шукати наших традицій?" та п. н. „Обєднання чи роз'єднання?"

Згадана вгорі Туристично-Красзнавча Секція улаштувала на початку грудня м. р. під проводом проф. В. Кубійовича прогульку до Велички. (18 учасників).

На терені УСГ веде успішну діяльність філія Т-ва „Відродження", що уладила виставу протиалькогольних і протинікотинних образів, зорганізувала „Живу газету", дала один реферат і влаштувала свято в честь Митрополита Й. Сембратовича.

Цікаву „Живу газету", що складалася з поважної і веселої частини, уладила теж Українська Студентська Корпорація „Сян".

При Виділі УСГ істнує мистецький гурток „Зарево", що уладив виклад „Архипенко та його творчість" і згодом улаштував у салі „Просвіти" академію в честь того мистця-ювилята.

Українська Студентська Громада відбула два свята: листопадове і в честь полеглих під Базарем.

Ясно, що і Кракова не минула справа т. зв. „лавкового гетта". У цій справі краківське українське студентство відбуло ширші сходини, на яких заняло становище, однозгідне зі становищем українських студентів у Львові.

Справа допомоги студентству була одною з поважних турбот УСГ. У цій справі відбулися ширші сходини УСГ і дві анкети громадянства. Обговорено на них засоби допомоги, заініційовано збірку та вирішено оснувати студентську харчівню. Збірку започаткував о. д-р Хрущ, що задеклярував на ту ціль 20 зол. За тим гарним прикладом пішли представники ріжних установ, що жертвували більші чи менші суми.

Коли взяти під увагу старше громадянство краківської української кольонії, то треба згадати ще Андріївський Вечір з народніми танками, ворожбами та іншими товариськими забавами, що його влаштував місцевий „Союз Українок".

В. М.

Народній Зїзд.

Народній Зїзд Українського Національно-Демократичного Обєднання у Львові почав свої наради у вівторок 4. ц. м. в салі театру Ріжнородностей. Присутніх на салі 212 делегатів з правом голосу, що заступають 59 повітів, крім того 47 гостей на ґалерії. Контролю на сходах і при вході на салю переводять впорядчики-луговики.

Отворив Зїзд в год. 10.50 голова УНДО пос. **Василь Мудрий**, що привитав зібраних, відчитав порядок нарад і згадав померших за минулих 6 літ визначних членів УНДО, яких память присутні вшанували повстанням із місць. Померли за той час отсі громадяни:

1932: Юліян Романчук, нестор українських політиків, заст. ред. „Діла", голова Українського Клюбу, основник Тов. „Народня Рада" і Національно-Дем. Партії. — О. Евстахій Качмарський, декан і парох Славська. — Юрко Ґаджаровський селянин з Войнилова, видний член УНДО і заступник сенатора. — О. Софрон Левицький, парох Стриганець. — Петро Лунь, будівничий, підприємець, член Нар. Організації. — О. Омелян Гавришо, парох Дрищева. — Д-р Іван Ганкевич, адвокат у Коломиї. — О. Ісидор Ганкевич, священик-ювилят в Устю Єпископськім.

1933: Петро Масяк, ем. держ. службовик з Мшани. — Д-р Андрій Лунів, адвокат у Борщеві. — Селянин Йосиф Миштак у Товстенькім, довгочасний член Ширшого Народнього Комітету. — Селянин Дмитро Леськів у Кунасівцях. — Господар Теодор Соломка, довголітній член ЦК. — О. Олександер Стефанович, член Народньої Ради, довголітній член Народнього Комітету і ЦК. — О. Микола Селезінка, парох Янчина. — О. Дмитро Склепкович, парох Поморян. — Д-р Ярослав Олесницький, посол і член ЦК. — Гліб Дурбак, член Організації Українців м. Львова.

1934: Теофіль Герасимович, визначний міщанин Галича. — Іван Пеленський, громадянин Комарна. — Д-р Остап Постригач, член ПНК Тернопіль. — Павло Ходоровський у Болестрашичах. — Михайло Грушевський, учений, президент Центральної Ради, один з основників У.Н.Д.П. — М-р Володимир Баран, урядовець Орг. Українців м. Львова.

1935: Проф. д-р Станислав Дністрянський. — Д-р Андрій Чайковський. — Іван Стронський, голова Взаїмної Помочі. — Д-р Іляріон Боцюрків, адвокат і член Орг. Українців м. Львова. — О. Сидір Зельський, парох Милятина Старого, член Ширшого Нар. Комітету.

1936: О. Михайло Світенький, парох Ладичина. — Гриць Гладкий, редактор „Свободи", голова ПНК УНДО Львів-повіт, директор Краєвої Народньої Канцелярії. — Д-р Олександер Пеленський, адвокат, голова ПНК УНДО в Комарні. — О. Петро Стернюк, парох Пустомит.— О. Іван Туркевич, парох церкви св. Пятниць у Львові. — О. Іван Фединський, парох Любіня Великого.

1937: Д-р Степан Федак, член Партійного Суду. — О. шамб. д-р Степан Юрик, голова ПНК УНДО в Золочеві. — Сел. Ілля Блавацький зі Стронятина. — О. Платон Карпінський, парох Острівця. — О. Михайло Бобовник, парох Глібович Великих, голова ПНК УНДО в Бібрці. — О. Михайло Гірняк, парох Любачева. — Селянин Іван Пукач, заступник голови ПНК. — Андрій Зелений, член Центрального Комітету. — Д-р Теофіль Окуневський, адвокат у Городенці, б. посол і діяч УНДП. — Спиридіон Баньковський, ем. радник, член Нар. Організації. — Сидір Громницький, емер. директор гімназії у Львові. — Д-р Мирон Кондрат, адвокат, голова ПНК УНДО в Турці. — О. Степан Вонс, член ПНК УНДО в Тернополі, делеґат на Зїзд.

Після того на внесок адв. д-ра Николайчука вибрано Президію Зїзду в особах: **адв. д-р Михайло Волошин — голова, сен. О. Луцький — I. заст. голови, адв. д-р Блашкевич — II. заст. голови, о. Онишкевич і п-і Макарушкова — члени.** Секретарі: м-р Яр. Ясеницький і Мих. Борисюк.

Обнявши провід, голова Зїзду **д-р М. Волошин** подякував присутнім за довіря і після того виголосив коротку, глибоко обдуману промову, в якій накликував учасників до спокою і дисципліни, щоб усі вийшли з цієї салі не розєднані й ослаблені, а навпаки — скріплені на дусі і підбадьорені до дальшої тяжкої праці. Нинішні часи — казав голова — вимагають від нас гарту і посвяти. Жде нас тут велика проба — даймо доказ, що зуміємо ту пробу перебути гідно, що цей Зїзд, на який спрямовані очі всіх, дасть притоку до повної консолідації всіх наших розпорошених сил.

Зїзд приняв апель предсідника гучними оплесками.

Після того голова **пос. Василь Мудрий** виголосив 1-годинний політичний реферат, що його вся саля вислухала з великою увагою. У звязку зі своїм рефератом запропонував він Зїздові широкі резолюції, які відчитав м-р Бородайко.

По вислуханні тих резолюцій Зїзд приняв внесок **о. Думанського**, щоб вислати привіт для Ексцел. Митрополита й обох епископів: Преосв. Івана і Преосв. Никити.

З черги пос. **Вол. Целевич** виголосив широкий організаційний звіт.

Опісля Зїзд вибрав на внесок о. Думанського **Комісію-Матку**, якої склад по доповненнях п. Галібея, п. Чумера, о. Татомира й інших представляється так: **інж. Дутка Володимир, о. Коверко, д-р Макарушка Любомир, пос. Кузьмович Володимир, дир. Сіяк, ред. Бачинський Василь, пос. Пеленський Зиновій, п. Стефанівський Михайло, п. Юник, о. Малецький, Петро Гораль, інж. Юліян Темник, Максимович, Рочняк і д-р Николайчук.**

Коли вибрано вже Комісію-Матку, предсідник проголосив півгодинну павзу.

По павзі прийшов перший до слова речник опозиції пос. **Володимир Кузьмович**, якого промови вислухали всі також з великою увагою. На закінчення предложив промовець широкі резолюції, які відчитав ред. Пашківський.

Перед приступленням до дальшої дискусії, до якої зголосилося к. 30 учасників, вибрано ще на внесок інж. **Гарасимовича комісію резолюційну**, що малаб на основі предложених досі (і можливо в дальшій дискусії) резолюцій випрацювати такі спільні резолюції, які міг би принята цілий Зїзд.

Год. 4.30 попол. Дискусія йде далі.

„Зберегти від забуття памятку життя свого народу є справжнім подвигом, який вже тепер (1856) має повну вартість в очах кожної справді культурної людини". Ці слова П. Куліша („Записки о Южной Руси", 1, 220) взяло собі за гасло „Товариство Прихильників Культурно-Історичного Музею НТШ у Львові" (вул. Чарнецького 24) і ви, стаючи у його ряди, причинитесь цим до ствердження старовинности української культури та її високого, европейського рівня вже у княжій добі.

ДЕФІНІТИВНЕ ІМЕНУВАННЯ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ВОЄВОДИ.

В дні 1. п. м. офіціяльно іменували дотеперішнього тернопільського віцевоєводу Томаша Маліцького, який виконував уряд воєводи, тернопільським воєводою.

—o—

ДИМІСІЯ МІНІСТРІВ У МЕКСИКУ.

Міністри: внутрішніх і закордонних справ та господарки подались до димісії. Дотеперішній шеф уряду здоровля Хозе Сюрат став шефом союзного уряду.

Календар „Криниця" на рік 1938

ПРЕБАГАТА, ІЛЮСТРОВАНА НАСТІЛЬНА ЕНЦИКЛЬОПЕДІЯ ЩОДЕННОЇ ІНФОРМАЦІЇ.

Крім частини статистичної, подає „КРИНИЦЯ" найновіший огляд з усіх ділянок нашого життя і всесвітніх політичних подій. — „КРИНИЦЯ" — це провідник кожного українця в його професійній праці. Замовляти — в Адміністрації „Діла" — Львів. Ринок ч. 10. II пов. і в усіх книгарнях. Ціна всього зол. 1·50, порто 30 сот.

ПРАВНИЧА СТОРІНКА.

Як зреформують промисловий податок?

Міністерство скарбу зладило вже проект закону до промислового податку, що основно змінить цей податок. Отже новеля передбачує вже від 1. січня 1940 р. скасування промислових свідоцтв. Щоб доходи державного скарбу не зменшились внаслідок скасування промислових свідоцтв новеля передбачує підвишку податку від оборотів на 0.1% для більших реєстрових підприємств товарової торговлі і видавництв книжок (з 1.2% на 1.3%); для підприємств з річним оборотом понад 50.000 зол. і тих підприємств з річним оборотом понад 15.000 зол., що його осягають з переробу чужих матеріялів з 1.9% на 2%; для банкових підприємств з 1.7% на 1.8% і для експедиційних, перевозових та комунікаційних підприємств з 2.5% на 2.6%. Вкінці від усяких договорів землеплодами на біржі треба буде платити податок у висоті 1% від обороту. Дотепер усі біржеві трансакції землеплодами були звільнені від промислового податку від обороту ще від 1932 р. Наслідком цього звільнення зросли швидко біржеві обороти землеплодами. І так коли в 1932 р. біржеві трансакції осягнули ледви суму 25 міл. зол., то в 1936 р. дійшли вже до суми 685 міліонів зол. Нема двох думок, що проєктований податок у висоті 1% від трансакції землеплодами зменшить обороти цими продуктами на біржі, бо заробіток з продажі нпр. збіжжя доволі низький і купці збіжжям будуть скривати дійсні обороти так, як це було перед 1932 р. Щоб дати якусь рекомпенсату збіжевим торговцям проєкт передбачує податкові полекші від оборотів збіжжям та іншими землеплодами на 1%, а млинам від продажі та виміни муки і грису на 1.5%. Одначе ці полекші не зрекомпенсують тих тягарів, що спадуть на наші Союзи Кооператив чи Центросоюз, коли скасують полекші від біржевих оборотів. Інші податкові ставки нпр. щодо оборотів з комісу, посередництва праці і т. д. новеля залишає без змін.

Далі новеля приймає як основу виміру загальний оборот замість дотеперішнього приходу бруто. Крім того новеля передбачує полекші для т. зв. „посереднього експорту" звільняючи від оборотового податку краєві торговельні експортові фірми, які скуповують товарі на вивіз від промислових підприємств. Передбачує теж т. зв. „податок на етатизм". Його будуть платити ті державні підприємства, що не є правними особами. Такі підприємства будуть платити оборотовий податок у подвійній висоті в порівнанні до податкових ставок приватних та інших державних підприємств. Т. зв. „податок на етатизм" має вможливити суперництво з тими державними підприємствами, що не оплачують доходового податку та інших реальних податків.

Зате новеля передбачує данину для союзів територіяльної самоуправи, промислово - торговельних і ремісничих палат та фахових шкіл. Цю данину будуть платити всі зарібкові підприємства і самостійні вільні звання у формі реєстраційних оплат від 1. січня 1940 р. **Дотепер самостійні вільні звання, як адвокати, лікарі, інжинїри і т. д. не викупляли промислових свідоцтв, лише платили податок від обороту. Ось так на них спаде новий тягар.** Реєстраційні оплати платитимуть при викупі реєстраційних карт. Найвища реєстраційна оплата для промислових підприємств сягатиме 300 зол., для торговельних підприємств — 250 зол., для торговельних агентів — 150 зол.; найнижчі оплати будуть вагатись між 10 і 30 зол. З доходів з реєстраційних оплат припаде: 50% союзам територіяльної самоуправи, 20% промислово-торговельним та ремісничим палатам і 30% фаховим школам.

При болях голови нервоболях і ґрипі
вживайте
ПОРОШКИ
KOWALSKINA

Конфіската майна та інтернування осіб.

Обі ці кари передбачує розпорядок президента Польщі з 24. жовтня 1934 р. про деякі провини проти безпеки держави. Першу з них накладає на основі ст. 4 § 2 згаданого розпорядку апеляційний суд, що у складі трьох суддів розглядає всі провини проти безпеки держави, якщо устійнить підчас розправи, що засуджений дістав плату за виступ проти безпеки держави. В такому випадку суд накладає на засудженого (крім вязниці або кари смерти) конфіскату винагороди, що їх засуджений дістав за провину або конфіскату її рівновартости.

Отже якщо засуджений не мав би вже навіть грошей, що їх дістав за провину проти безпеки держави, в такому випадку ст 4 § 2 згаданого розпорядку наказує стягнути її рівновартість з майна засудженого. Ця кара є нічим іншим, лише частинною конфіскатою майна засудженого. Вона зарисовується ще виразніше на основі постанови 3 статті згаданого розпорядку, що звучить: „Суд може, поприч кари вязниці, виміряти при засуді за обдуману провину — гривну до 100.000 зол. за злочин — до необмеженої висоти.

Необмежена висота гривни, що її передбачує розпорядок про деякі провини проти безпеки держави, є теж нічим іншим, лише формою конфіскати майна засудженого. Злагідненням цієї строгої постанови для засудженого є постанова ст. 43 карного кодексу, що стосується теж до злочинів і провин зі згаданого розпорядку. Отже ст. 43 к. к. каже, що якщоб стягнена гривна наражувала засудженого на маєткову руїну, слід наложити на нього виконання праці на рахунок гривни; якщо засуджений не міг би виконати цієї праці — слід йому виміряти кару заступного арешту найбільше на 2 роки. Одначе практично величезна гривна означає саме надзвичайну підвишку виміру кари, бо „суд може" надзвичайно загострити кару вязниці велитенською гривною.

Далі ст. 5 § 1 згаданого розпорядку накладає на суд обовязок піддати засудженого під поліційний догляд на час від року до 5 років, якщо засудить його на кару **понад рік вязниці** за провину проти безпеки держави. Тут свобода судді зводиться з уваги на строгу постанову розпорядку лише до того, що від нього залежить час поліційного догляду над засудженим: рік, два, три чи пять? Поліційний догляд зводиться до того, що повітова влада загальної адміністрації (старостово) може: заборонити засудженому побут у деяких округах, місцевостях або теж визначити йому місце побуту з тим, що його можна покинути лише за дозволом цієї влади. Засуджений обовязаний повідомити старостово до 6-ох годин про зміну місця свого побуту чи помешкання. Крім того згадана влада може переглядати все листування, що надходить до засудженого або що він його висилає. Може теж наказати, щоб засуджений зголошувався в означеному часі до старостова чи до станиці поліції і складав виснення щодо свого заняття, способу життя і засобів прожитку. Вкінці поліція може в кожній порі ввійти до помешкання засудженого і провірити, чи виснення засудженого є правдиві.

Ось так поліційний догляд зводиться до: повного обмеження свободи рухів засудженого, з борони побуту в деяких місцевостях або (навпаки!) **інтернування** в одній місцевости, приглушення всіх громадянських прав даючи змогу поліції переглядати все листування та входити в кожній порі до помешкання.

На свята
вина токайські, угорські
в винарні
MAGYAR CSARDA
Львів, 3. мая 11 А. Тел. 238-36
Відвідуйте нашу угорську винарню.

ЗАКОН ПРО ДЕВОЦІОНАЛІЇ І РУХЛИВІСТЬ ПОЛЯКІВ.

Сойм і сенат приняв уже законопроєкт про виріб девоціоналій. Його постанови зводяться до того, що предметів релігійного культу в Польщі не можуть ні виробляти ні продавати „іновірці", себто жиди. Тепер поляки заходяться коло того, щоби виріб цих усіх предметів релігійного культу зосередити виключно у своїх руках. Широку акцію в цій справі веде „Інститут ружаньцови" в Торуні. Тепер цей інститут переговорює з французькими фабриками у справі доставки півфабрикатів до виробу вервець, щоб згодом перейти до повної фабрикації девоціоналій. Якщо наша „Достава" не зацікавить відповідних кол громадянства, щоб забезпечити українській фабриці девоціоналій дотеперішні права, то все буде в нас чуже — навіть ікони. Рухливі сусіди тягнутимуть великі суми гроша з продажі своїх девоціоналій по відпустах і празниках.

Раґляни і пальта
окказійно до продання.
„КОНФЕКЦІЯ", Личаківська 1.

На Ялинку
найкращий і найціннійший
дарунок це
КОМПЛЕТ БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА"
20 томів вартости зол. 39·—
ТІЛЬКИ ЗА ЗОЛ. 25·—
ціна поодинокого зол.

Ірина Вільде: ХИМЕРНЕ СЕРЦЕ — новелі	1.20
Улас Самчук: ВІДНАЙДЕНИЙ РАЙ — новелі	1.60
Софія Яблонська: З КРАЇНИ ОПІЮ І РИЖУ репортаж з Китаю	2.—
Д'Оревіллі: ЧОРТИЦІ — новелі	2.—
Он. Бальзак: ЧАРОДІЙНА ШКІРА — повість	2.—
Василь Масютин: ДВА З ОДНОГО, 2 томи — пов.	3.60
Ольга Кобилянська: АПОСТОЛ ЧЕРНІ — 2 томи повість	3.60
Кнут Гамсун: ПІД ОСІННІМИ ЗОРЯМИ — повість	2.50
В. Будзиновський: ЯК ЧОЛОВІК ЗІЙШОВ НА ПАНА — повість	2.50
Сальватор Фаріна: ЛЮБОВ ОПОВИТА БРЕХНЕЮ — повість і новелі	2.—
Володимир Бірчак: ЗОЛОТА СКРИПКА — новелі	2.—
Юрій Косач: КЛУБОК АРІЯДНИ — новелі	2.50
Іван Зубенко: КВІТКА НА БАГНІ — повість	1.50
Федір Дудко: ДІВЧАТА ОЧАЙДУШНИХ ДНІВ оповідання	2.—
Богдан Лепкий: ТРИ ПОРТРЕТИ — спомини	2.20
Новелі Девятьох: ЧОРНА ІНДІЯ „МОЛОДОЇ МУЗИ" — новелі	2.—
Фр. Алехновіч: 7 ЛІТ НА СОЛОВКАХ — спомини заслання	1.20
Ілько Борщак: НАПОЛЕОН І УКРАЇНА — істор. студія на підставі невідомих документів, з ілюстраціями	2.50

Замовляти: „ДІЛО" — ЛЬВІВ, РИНОК 10.
Почтова пересилка 30 сот.
Хто замовить цілий комплет — не платить пересилки

Сторінка без політики.

ДРУГЕ „Я“.

НЕІМОВІРНА ІСТОРІЯ З РОЗДВОЄННЯМ ОСОБОВОСТИ.

Одною з найдивніших постатей, які науковий світ окультистів знає, була п-і Рене з Ф. Дослідів з нею не могли переводити прилюдно, бо вона не терпіла ніякої реклями. Так, що можна було переводити їх лиш у замкненому колі приятелів і знайомих. Проте дві події, що трапилися тій стрункій, чорноволосій із палаючими очима жінці, поставили її в ряд найкращих медіїв світу та одночасно заслуговують, щоб їх докладно описати.

СТРІЧА У ВІНДІ.

У Свят-Вечір 1932 р. верталася п-і Рене з міста, полагодивши свої останні передсвяточні орудки. Вона ввійшла до вінди, зачинила за собою двері і натиснула електричний гудзик. Кілька хвилин пізніше на третьому поверсі, на якому містилося мешкання п-і Рене, трапилася мала несподіванка. П-ню Рене знайшли у вінді непритомну. Виніс її відти один сусід, який хотів їхати на долину.

Колиж згодом молода жінка прийшла до себе після омлівня, оповіла вона таку історію: В одному менті, коли вона звернулась до одної зі стін малої келійки вінди, запримітила вона раптом якогось мужчину. Його очі були замкнені, волосся звисало на чоло й виглядало гейби змочене. По хвилині п-і Рене пізнала в дивному мужчині свого брата, який уже від кількох літ мешкав у Ріо де Жанейро. Спершу вона подумала, що брат зробив їй несподіванку й приїхав у відвідини, не повідомивши її про них. Вона хотіла підступити до нього, але ноги відмовили їй послуху. Вона не могла навіть слівечка видушити зі себе. Коли вінда станула, привид щез як швидко зявився, так теж швидко пропав. У тому самому менті стратила п-і Рене память.

Кілька днів пізніше дістала вона телеграфічну вістку, що її брата в Бразилії стрінула смертельна пригода. Коли він хотів підчас купелі ратувати якогось малого хлопця, що потапав, дістав удар серця і пішов на дно моря. Дві години після того зявився він як привид своїй сестрі.

ЧОЛОВІК ІЗ СПІВОЧИМ ГОДИННИКОМ.

Друга така неймовірно дивна й несамовита подія трапилася підчас товариського вечору в знайомих п-і Рене. Господиня налила вина в чарки й одну з них подала пані Рене, яка піднесла чарку до уст.

Раптом її рука впала без сили знову на стіл. Її очі спинилися, якимсь дивним, непорушним поглядом на золотому течиві в чарці. Уста прошептали якісь дивні речення, з яких можна було зрозуміти лиш кілька слів: „Співочий годинник ...ні! ...Злодії!

По кількох хвилинах п-ю Рене прочуняли. Вона була незвичайно схвильована й заявила:

— Прошу мені вибачити, але мушу йти негайно домів. Там напевне щось трапилося.

Ціла пригода мала ще більше дивоглядне й неймовірне закінчення. П-і Рене стрінула, вернувшись домів, поліційного комісаря, який уже ждав на неї.

Він попросив її замкнути мешкання й піти з ним негайно на поліційний комісаріят. Там довідалася вона, що перед кільканацяти хвилинами привели туди злодія, який вломився був до її мешкання. Вломник дрожав ще досі, мов у пропасниці і побачивши п-ю Рене, скрикнув в панічному страху:

— Цеж та сама зява!

І він почав щось лебедіти до поліційних урядовців.

Вона зявилася, коли я взяв співочий годинник до рук, виринула зовсім несподівано, гейби зпід землі... Відтак щезла крізь зачинені двері. Нічого не розумію!..,

Співочий годинник — це була стара родинна памятка, яку п-і Рене незвичайно любила й шанувала. В тому самому менті, в якому вломник ховав старий годинник до свого клунка, мала п-і Рене в чужому мешканні привид. Одночасно побачив теж злодій її друге я. Дивна зява так його перелякала, що він стратив голову і забувши про всі засоби обережности, попав просто в руки сусідів, які з черги передали злодія поліції.

П-і Рене померла недавно в Парижі, відмовляючись далі від прилюдних сеансів.

ПАВЛИНА ЛЯНДАВ
СКЛАД ШКЛА, ПОРЦЕЛЯНИ, ЛЯМП ЕЛЕКТР. І НАФТОВИХ
та виповичальня начиння на шлюби і забави
Львів, вул. Казимира Великого 17.

„СВІДОК“.

Під таким наголовком „Вядомосьці Літерацке“ з 2. січня 1938. р. пишуть.

„Кажуть, що література — це віддеркалення життя. Але „Мали Дзєннік“ ч. 324. доказав, що воно навпаки. В статті про нищення телефонічних ліній „на кресах“ автор признається, що був свідком допитів поліцією сільського хлопчини, приловленого на гарячім вчинку, як викручував шрубки зі залізничих рейок.

Запитаний, чому це він робив, хлопчина відповів, що шрубки були йому потрібні як тягарці до рибальського неводу.

— Бо вони й з діркою в середині та й всі однаковий тягар мають — виправдувався наївно хлопець. — Ціле наше село ними послугується...

— Чи не знаєте, що це може спричинити катастрофу поїзду та смерть багатьох людей? — перервав йому „шлєдовнік“.

— Чомуж би ні, знаємо, пане коменда, — впевнює шкідник допитувача, — але там є аж три шрубки, то ми одну лишаємо, щоб рейки не подались та щоби поїзд міг перейти...

Як бачимо, — завважують „Вядомосьці“, що не література віддеркалює тут життя, але що життя живцем украло літературі оцю сценку з відомої новелі А. Чехова п. н. „Злоумишленникъ“, повторяючи найдокладніше діяльоґ судді з рибалкою Денисом Ґріґорієвим... І закінчують: — Цього винаходу кореспондента „Малего Дзєнніка“ не можна легковажити. Перед пресою відкриваються величезні перспективи“.

Від себе додамо, що католицький (!) „Дзєннік Мали“ — це одна з тих польських газеток, яка проводить в україножерній кампанії. Поміщуючи оту псевдо-кореспонденцію „Дзєннік“ мав на меті алярмувати своїх читачів черговою протиукраїнською інсинуацією про саботажеву акцію... Тим разом на ординарній брехні (ба й крадіжі!) пришпилюють „Дзєннік“ таки самі його земляки.

—o—

Завдяки сварці віднайшов дочку.

Проф. Роляндо з Мілано був великим аматором тиші. Мешкав він у домі, в якім панувала повна тиша й почувався дуже добре. Та на його нещастя один із дотеперішніх мешканців випровадився і вільне мешкання винайняв якийсь добродій із прибраною донькою. Від того дня скінчився спокій і тиша в домі. Весь день у домі нового льокатора грало радіо. Крім того прибрана дочка грала ще й на фортепіяні. Професорові урвався згодом терпець і він зробив авантуру своїм сусідам. Ціла справа опинилася в суді.

Коли молода панянка подала своє прізвище й дату уродин, професор зблід і заявив, що ця панянка — це його донька. Він оповів, що коли вийшов з лічниці в Пальмі підчас світової війни, познайомився він з оперовою артисткою на прізвище Ерміні Борірі. Відтак Роляндо попав до австрійської неволі. По кількох місяцях дістав від своєї коханої лист, що вона породила донечку, якій дала своє імя. Більше не дістав від матері своєї дитини ніякої вістки і не міг теж її ніде віднайти. Щойно завдяки авантурі, що її тепер своїм сусідам зробив, віднайшов на превелику втіху свою донечку, якої досі ще не бачив.

КУПУЙТЕ КНИЖКИ ВИДАВНИЦТВА „ДІЛО“!

ЛІТАКОМ ПРИВЕЗЛИ ОТРУТУ КОБРИ, ЯК ЛІК.

Молодий бельгійський дипльомат лікувався в одній з найкращих санаторій Брісселі на важку тропічну недугу. Лікарі заявили, що його може врятувати тільки інекція з отрути кобри-самця. Управа лічниці вислала телеграми до всіх европейських зоольоґічних городів з проханням доставити до Брісселі таку отруту. З Берліна прийшло повідомлення, що в тамошнім зоольоґічнім городі мають кобру, але самицю. Та одночасно повідомили одного берлінського торговця звірятами, який мав самця кобру. Змия перевезли негайно літаком до Брісселі, де лікар міг негайно дати хорому відповідну інекцію та врятувати життя

—o—

ЧОЛОВІК, ЩО БАГАТО ГОВОРИТЬ.

Генерал Мольтке збирав завжди всіх старшин до себе з нагоди роковин цісарських уродин. Ґенерал мав славу дуже мовчаливої людини. Коли він виголошував тост у честь цісаря, говорив залюбки тільки такі слова: „За успіх Його Цісарської і Королівської Величности!“

З тієї нагоди вже кілька днів перед цісарськими „уродинами“ старшини закладалися на високі суми, кілько слів скаже ґен. Мольтке підчас тосту. Одного разу ґенерал сказав не сім слів, як звичайно, лиш девять, бо додав слова: „Прошу Панів“. Старшина, який програв заклад, пояснював перед своїми товаришами свою програ так:

— Не диво, що я програв заклад. Наш маршал старіється й тому так багато говорить.

—o—

СТОЛІТНІЙ ДІД У СВІТОВІЙ ВІЙНІ.

В Ніші в Югославії помер селянин Лабович, який мав 123 роки. Небіжчик брав участь у часі свого довгого життя в сімох великих війнах. В 1914 р. не зважаючи на свій вік (він мав тоді 100 літ) зголосився він тоді до війська як доброволець, брав участь у багатьох боях і вийшов з них зовсім без шкоди.

—o—

ДИВОГЛЯДИ 1937 Р.

Найоригінальніший заклад.

Важко в тім випадку вирішити, кому належалось би першенство в найоригінальнішім закладі, бо один заклад був іноді дивогляднішний від другого. Та всеж таки першенство треба признати артистові Грубі, який в однім ресторані в Моравській Остраві заложився, що він випє „гальбу пива“, значить не тільки саме пиво, але й шкло „гальби“ потовчене на мілкий порошок. І справді він виграв заклад, але з ресторану відвезли його негайно до лічниці.

Найоригінальніша збірка.

Про те ми вже теж писали в „Ділі“. Нею може почванитися Ришард Петерс із Аделяйди. Він збирає домовини і гордий, що вдалося йому зібрати більше 700 ріжних примірників, між якими є теж золота домовина з часів фараонів. Ця домовина є теж найдорожчим і найвартіснішим примірником із цілої збірки.

Найдивніша крадіж.

В тім випадку першенство припало в Румунії. Коло Ясів є маленька деревляна залізнична стаційка Деритаура. Одної ночі злодії вкрали цілу стацію разом із рейками та скромним уладженням.

Найдивніше самогубство.

75-літній Антін Марсік із Гумполецу в Чехах вбив собі тупий ніж у серце, побиваючи його як молотком, куснем поліна.

Небуденний випадок.

Неподалеко Колінвуджу у Злучених Державах зударилися два авта. Оба шофери спихали на себе вину тієї катастрофи. В суді виявилось, що вони оба брати, які не бачилися вже 27 літ.

—o—

ВЕСЕЛЕ.

ЗЛОБНЕ ПИТАННЯ.

Відомий фільмовий актор Клерк Гейбл стрінувся одного дня з голівудською фільмовою зіркою, про яку всі знали, що вона незвичайно швидко змінює мужів. Стрінувшись із нею, запримітив він, що акторка в жалібній одежі, що його теж чимало вдивувало.

— Що сталося? — запитав він.

— Ох, я стала вдовою від чотирьох днів — відповіла сумно акторка.

— Ох, направду співчуваю вам, пані, але котрий то муж умер?

Знову клевета на українського священника.

ЛЬВІВСЬКИЙ ШКІЛЬНИЙ КУРАТОРІЇ ДО ВІДОМА.

В селі Острові, рудецького повіту, де є 90 відс. українців, дідич-поляк дарував перед кільканацяти роками площу під школу під умовиною, що громадська рада переведе ухвалу, що мова навчання у школі буде польська. До школи ходить всього 7-ро дітей неукраїнців, а учителька-полька вчить самих польських пісень. Коли священник по науці релігії казав дітям співати українські колядки, учителька зробила йому докір, що він заборонив дітям співати польські пісні, хоч це була неправда. Правда, траплялося було перед тим, що діти не хотіли співати пісні „Кеди ранне“, але не хотіли її співати тому, що її не розуміли. Учителька за кару вигнала дітей зі школи. Зробила так три рази.

У Ваньковичах, теж рудецького повіту, є теж учителька полька. Вона донесла до інспекторату в Самборі, що парох з Кропильник дня 11-го листопада відправив Службу Божу для демонстрації не в Кропильниках, тільки у Ваньковичах. До тогож коли вона хотіла зі школярами (самі українці) відспівати в церкві польський гимн „Боже цось Польскен“, парох заборонив співати. Пароха переслухали у тій справі в інспектораті в Самборі, де йому відчитали донос управительки школи. Виявилося, що в Кропильниках від кількох місяців перебудовують церкву і тому в ній не було ніяких богослужень. Що торкається другої справи, то це звичайний наклеп, бо в церкві у Ваньковичах ані учителька ані школярі не починали співати „Боже цось Польскен“ і парох не потребував того забороняти. А якби був щось такого зробив, то напевно засудилиб його а кілька місяців арешту, як це сталося з одним крилошанином у Перемишлі, що заборонив у греко-кат. катедральній церкві співати польський гимн.

Чи львівська шкільна Кураторія потягне до відповідальности управительку школи у Ваньковичах за оклевечування українського священника перед владою?

Наприкінці треба згадати, що інспектор, який переслухував пароха з Ванькович, невдоволений з висліду карного доходження, спитав пароха: „А що ксьондз зробіб би, гдиби засьпеваню польскі гимн народови в церкві?“ Парох відповів, що греко-кат. обряд не дозволяє співати в церкві пісень по польськи і тому він на те не дозволив би.

З польської преси.

Б. воєвода Борковський про українську справу.

В „Бюлетині Польсько-Українському“ (ч. 1. з 2-го січня ц. р.) появилася відповідь колишнього львівського воєводи Петра Дунін-Борковського на анкету: Як розвязати польсько-українське питання? Автор зачинає від прикладу:

„Не тільки у випадку нашої, свіжо відродженої, держави, але взагалі, майже у всіх державах є тенденція переборщувати при зясовуванні собі спромог, які держава має, а у звязку з тим буває переборщена уява про спромоги державного народу. Приклад Ірляндії показує, як довго Англія, відома нині з того, що скромно оцінює свої спромоги, цілу низку століть оцінювала їх переборщуючи. Насправді-ж Англія зуміла довести до цілковитого занику ірляндської мови, до малощо не повної ліквідації ірляндської земельної власности, до масової еміграції ірляндців до Злучених Держав Північної Америки в добі, коли не тільки морально, але й матеріяльно та еміграція могла бути принадлива для ірляндців... Єдиною силою, якої Англія не могла знищити в Ірляндії, була католицька віра, але в міру того, як поступала толеранція в самій Англії, мусіла релігія тратити на значінню як національний чинник опору. Всеж Англія після переможної для себе світової війни мусіла дати малощо не повну незалежність ірляндцям, що почали вчитись забутої мови і встигли на терені своєї держави майже зовсім зліквідувати англійську власність і у великій мірі кольоністів“.

На підставі того прикладу автор переконаний, що якби Польща пішла на екстермінаційну політику у відношенні до українців, то не осягнулаб навіть такого успіху як Англія в Ірляндії, бо українці, хочби з уваги на свою людність поза Польщею, уявляють собою більшу силу як ірляндці. Екстермінаційною політикою Польща моглаб осягнути хіба те, що збільшилаб трохи відсоток польської людности на теренах заселених українцями, та втримувалаб на кошт краю велику кількість своїх урядовців. Але все те засоби нетривалі. Колиж зважити, що екстермінаційна політика не сприяє господарському розвиткові, з того ясно, що на такій політиці держава кінець-кінців мусить тратити.

Та всеж продовж історії багато держав веде у відношенні до підвладних народів екстермінаційну політику. Автор наводить такі причини: народи лекше переймаються негативним ідеалом, довкола якого політикам лекше зібрати прихильників; екстермінаційна політика хоч шкідлива для цілої держави, може бути корисна для деяких одиниць чи навіть груп, вкінці в часі екстермінаційної політики мають поле до попису урядовці, що хочуть мати заслугу, чекають на аванси, додатки і т. д.

Запал до екстермінаційної політики — на думку автора — можуть в нинішніх часах присмирити два чинники: справжній дух демократії, або центральні державні органи зі становища державної рації. Тому, що демократією сьогодні зловживають і вона при великій більшості панівного народу може статись нечувано екстермінаційною, залишається тільки останній чинник, тобто уряд.

Коли уряд держави не йде на екстермінаційну політику, то робить це з уваги на внутрішню політику, на закордонну політику, або для якоїсь політики, закроєної на дальшу мету. Автор наводить на те приклади з історії. Порівнюючи положення на українських землях (автор постійно вживає терміну „Земя Червеньска“) з положенням на землях, які бере наприклад, (турки-греки в Малій Азії, греки-болгари-серби на Балкані, Ірляндія, Шкотія) автор доходить до висновку:

„Здається мені, що екстермінаційна політика у відношенні до українців на терені Червенської Землі в остаточному висліді мусіла би бути дуже відемна для Польської Держави, а також і для осілих там поляків, якщо думаємо про них як про цілість, а не як про окремі особи чи групи“.

На думку автора, Польща повинна почати спробу ліберальної національної політики у відношенні до українців, „хоча даних на довговічну політику того роду, хосенну для держави, як досі немає“. І автор знову наводить два приклади такої ліберальної національної політики: Англії в Південно-Африканській Унії та чехів у відношенні до німців.

„На загал можна приняти, що ведення більш ліберальної політики у відношенні до українців може принести державі значні користи в економічній та політичній ділянці створюючи відпруження і ліквідуючи нездорові протекційні відносини, що внеможливлюють приватну ініціятиву і свобідну конкуренцію в економічній ділянці та незалежність польської людности під політичним оглядом. Поза тим нема причини гадати, що та країна моглаб лекше відпасти від Польщі при такій політиці, як при екстермінаційній. В обох випадках загроза, що та країна відпаде без дуже великих зовнішніх перемін, у високій мірі неправдоподібна“.

Дехто — каже автор — боїться вести ліберальну політику у відношенні до українців, бо це моглоб бути шкідливе на випадок якби над Дніпром повстала незалежна українська держава. Автор добачує ... в тому тільки користи для Польщі: з одного боку ослаблення Росії, з другого-ж повстання української держави викликалоб відплив українців з українських земель в Польщі, а це скріпилоб польський елемент в „Землі Червенській“. Одним словом — на думку автора — ліберальна політика у відношенні до українців в Польщі навіть на випадок повстання української держави над Дніпром може бути успішна, бо це влекшить взаємини з новою сусідною державою.

Як уявляє собі п. Борковський ліберальну національну політику Польщі у відношенні до українців? Він говорить тільки загально ось що: 1. Передусім треба би зліквідувати дальшу кольонізацію, що з уваги на перелюднення країни шкідлива для українців і поляків; 2. станути на ґрунті окремішности українського народу і відсепарувати українське економічне й культурне життя від польського; 3. в подібному дусі розвязати всі справи самоврядного та політичного життя.

„Не виходжу з того заложення, що треба все робити для спокою і взагалі намагатися усунути всі площини тертя між обома народами. Я хотів би тільки, щоб отворити плятформу для можливости чистої конкуренційної гри (фер плей). Бо як дуже боюся конкуренційної боротьби з українцями в добі протекціоналізму та надавання посад полякам зі шкодою українців, то не боявсяб я тієї боротьби з моментом як заіснувалиб свобідно-конкуренційні відносини“.

Бо якщо — каже автор — боротьба ведеться за те, хто кого знищить, то таке цілковите знищення одної сторони другою сьогодні неможливе. Коли-ж боротьба йде за те, хто що краще зробить, то така боротьба виходить на користь державі. І тому для Польщі булоб добре, якби саме така боротьба велася між поляками й українцями. Цього вимагає та обставина, що Польща не є однонаціональною держвою.

„Певно, що найкраще, як держава одноціла під національним оглядом. Але треба собі зясувати обмежені можливости, про які я говорив на початку. Так нпр. цілий світ не може бути польським і навіть не може бути чисто польською ціла Польща у своїх сьогоднішних межах.

„Факт, що не дасться змінити, що „Земля Червенська“ це країна національно-мішана. Не можна думати про ту землю в категоріях хвилинних користей тільки одного народу. Думаючи в той спосіб не доводиться до ніяких позитивних висліді навіть для тієї одної національности, а також для держави, до якої та країна належить.“

біль горла?
БУДЕ ДОБРЕ...
ТІЛЬКИ СКОРО ТАБЛЕТКУ
ASPIRIN
УСПІШНУ І НЕШКІДЛИВУ.
BAYER

НОВИНКИ.

— ПЛАТІТЬ ТОЧНО ПЕРЕДПЛАТУ! ПРИСИЛАЙТЕ ЗАЛЕГЛОСТИ! Ш. Передплатників просимо вирівняти залеглости, бо стримаємо висилку часопису! Присилайте точно щомісячну переплату, бо інакше не дістанете книжки зі щомісячної Бібліотеки „Діла“! Наш часопис найдешевший, бо крім 10-ти сторінок найкращої щоденної ґазети та 16-ти сторінок під неділю, — даємо точним передплатникам щомісяця даром одну прегарну і вартісну книжку величиною від 10—15 аркушів друку. Точний передплатник „Діла“ складає за рік Бібліотеку „Діла“ з 12 томів.

— **Різдвяне богослуження і проповідь Митрополита у радіо.** В перший день Празника Христового Різдва з церкви Успенія Пр. Діви Марії (Волоської) буде трансмітована в радіо архиерейська Служба Божа, яку відправить Кир Никита. Проповідь виголосить Й. Е. Митрополит.

— **Виступ українського муж. хору у львівському Радіо.** У дні 7. ц. м., в год. 18:15—18:35 перед мікрофоном львівського радія виступить мужеський хор під проводом **Евгена Козака**, що відспіває низку наших колядок.

— **Розвязали партію.** Тернопільський воєвода Маліцький розвязав в останньому часі т. зв. незалежну соціялістичну партію праці і заборонив належати до тієї партії як протидержавної та комунізуючої.

Найдешевше джерело закупу

порцеляни, шкла, кришталів та електричних ламп тільки у фірмі:

Т. Й. АВІН

ЛЬВІВ, ПАСАЖ МІКОЛЯША.

— **Відчит Боя,** члена „Польської Академії Літератури, що мав відбутися у Львові 10. грудня, відбудеться 7-го ц. м. у салі Поль. Т-ва Музичного п. з. „Недискреції в літературі".

— **Директором львівської Рільничої Палати** після смерти бл. п. Йосифа Цемнюловського став дотеперішній заступник інж. Мечислав Фалдзівський. Походить з Кракова, але студіював у Львові, де скінчив лісовий, опісля рільний виділ на політехніці. Відбувши дволітню практику, працював чотири роки як рільний інструктор у повітах підгаєцькому, бережанському і перемишлянському. Опісля був організаційним інспектором у Рільничому Товаристві, керівником львівської делегатури, а від 1935. р. перейшов до Рільничої Палати.

— **Дві мірки.** В Острові пов. Рудки в часі літніх ферій вела садок Р. Ш. укінчена семинаристка Варвара Стахович. Вона зробила прогульку з дітьми до садку в Загірю. Коли верталась до Острова, вибігло з польської „светліци" кілька осіб на дорогу і один кликнув: „ідзє руска сьвіня". Дівчина, подразнена таким виступом поляка перед українськими дітьми, звернула той сам епітет під його адресою. За що відповідь дістала недавно п. Варвара Стахович на виїзднім окружнім суді в Рудках кару одного року вязниці з припиненням на 5 літ. Вона зробила практичний курс і надіялась дістати учительську посаду, а так її надія пропала.

— **Жахлива смерть двох осіб у лазничці.** В бльоках З. У. С. при вул. Малаховського 2. займала мешкання т. зв. гарсонєру 37-літня Анна Евгенія Рудерфер. Коли вона кілька днів не виходила з мешкання, звернуло це увагу її знайомих. Коли сторож із сусідами відчинив двері, знайшов у лазничці трупа Рудерфівної та її приятеля Юзефа Мізеса, купця. В кімнаті стояли порозкладані ріжні причандали до голення й одяг. Імовірно Мізес купався і затроївся ґазом, який втікав нещільними рурами. Коли він почув, що мліє покликав на поміч свою приятельку і схопився її сильно за руку. Вона стратила мабуть під впливом газу зразу притомність і впала одягнена в лазничці. Імовірно трупи лежали кілька днів.

— **Львівська хроніка.** В жидівському домі старців при вул. Рапапорта запалився бальок від комина і завалилася стеля, причому згинула 67-літня Етті Шапіра, на якій занялася одіж. В пивниці школи ім. Сенкевича при вул. Даниловичів вибухла у складі вугля пожежа, яку вгасила міська вогнева сторожа. — При вул. Сакраменток 14. затроїлася на смерть газом 22-літня Анастазія Рачкевич, родом з равського повіту. Причиною самогубства була нещаслива любов. — В ресторані Шковрона викрадено на шкоду д-ра Станислава П. футро вартости 500 зол. — Каролина Шумна (вул. Шептицьких 19) повідомила поліцію, що її наречений Роман Подолюк (вул. Мохнацького 56) вимантив від неї 370 зол. і тепер не хоче женитись з нею.

— **Краєва хроніка.** На дорозі із Заліщик до Товстого пятьох грабіжників напало на візника Пахмана і забрали йому готівку 106 зол. — В Коломиї посварився за рибу Петро Дзюба зі своїм зятем Мих. Слободяном, який так ударив його вилками у голову, що цей незабаром помер. — В одному пансіоні у Ворохті поперетинала собі бритвою жили в руках Ядвига Мачурівна, банкова урядничка з Варшави. Причиною наміреного самогубства були непорозуміння з нареченим.

— **Бандити в Рогатині.** До мешкання купця Макса Крайслера в Рогатині добулися вечером озброєні бандити і почали тероризувати й бити домашніх, щоб доконати грабунку. Одначе слуга побігла до недалекої аптики, звідки телефонічно заалярмовано поліцію. Крім того збіглися сусіди. На крик людей бандити втікли відстрілюючись.

— **Підпалом хотів затерти сліди крадежі.** В Устриках Долішніх пов. Лісько в мешканні вчителя Альбіна Каніцького вибухла пожежа, яку швидко вгасили сусіди. Поліція ствердила, що меблі були облиті нафтою, отже не було сумніву, що пожежа повстала наслідком підпалу. Коли вернувся до дому Каніцький, стверджено, що з його мешкання пропали цінні папери та біжутерія загальної вартости 4.000 зол. Того самого дня покинув мешкання субльокатор Каніцького, Т. С., також учитель і виїхав до Львова, де має родину. Відразу повстало підозріння, що він перед своїм виїздом допустився крадежі і щоб затерти сліди, підпалив мешкання. До Львова вислано негайно розвідчика, який при помочі львівської поліції арештував учителя С. і приставив його назад до Устрик, де ведеться дальше слідство проти нього.

— **Самогубство дефравданта.** На дорозі між Кремянцем і Білокриницею застрілився секретар громади Угорск у кремянецькому повіті Ст. Сваровський. Доходження устійнили, що Сваровський відобрав собі життя, не могучи виправдатися із 400 зол. недобору.

— **Процес б. надвірнянського старости** Робакевича Жигмонта визначили на 10. й 11. ц. м. Розправу буде вести суддя Кадів, обвинувачуватиме прокур. Трембалович, боронитиме адв. Г. Сайдлер.

— **Влом до Районової Молочарні.** Невідомий справник вломився вночі до Районової Молочарні в Саджаві пов. Богородчани і вкрав з вертгаймівської каси 4.000 зол. готівки. Поліція повела в цій справі слідство.

— **А в Совітах розстрілюють...** У Ленінграді скінчилося кілька політичних процесів, при чому більшість обвинувачених засуджено на смерть. Органи ГПУ викрили більшу групу „шкідників", між якими знайшовся голова райісполкому Взглядов, секретар райісполкому Троїцький і шість партійних діячів. Усіх тих „шкідників" розстріляли. Крім того розстріляли 5 „шкідників" із службовців державних крамів „Норд" та „саботажистів" заведення „Красний треуґольнік". Слід зазначити, що це вже третя з черги група „саботажистів", яку викрили в заведенннях „Красний треуґольнік".

— **Любов і політика.** З Букарешту повідомляють, що приятелька румунського короля, пані Люпеску, покидає столицю Румунії й виїздить до Парижа. Причинився до того новий премієр Ґоґа, який повідомив паню Люпеску, що в інтересі короля мусить вона виїхати за кордон. Того самого дня король Карло II. відвідав її в її віллі, при чому прийшло до дуже драматичної сцени. Остаточно пані Люпеску згодилася покинути Румунію. Кажуть, що разом із нею поїде її батько, відомий промисловець у Чернівцях. Пані Люпеску має в Каннах віллю, що сусідує з палаткою, в якій мешкала якийсь час пані Сімпсон. Туди й вона поїде з Парижа.

— **Будуть ходити в рибах.** Одна велика фабрика шкір у Данії занялася гарбуванням рибячих шкір і закупила вже 40 тисяч шкір із морських риб. Вони призначені на виріб жіночої обуви, торбинок, рукавичок і т. п.

— **Паніка в церкві.** В Палермо в одній церкві вибухла наслідком короткої електричної злуки пожежа. Серед паніки нарід потолочив на смерть одну старушку, а 20 дітей подушено тяжко.

— **Жахлива снігова заметіль** шаліє від кількох днів у Румунії. Багато місцевостей, міст і сіл, засипало на кілька метрів снігом. У Констанці припинилась усяка колова комунікація. Всі дороги і залізничі шляхи засипані. Згинуло багато людей, кілька осіб у самому Букарешті.

— **Пропала летунка.** Маріс Ілян, відома французька летунка, що вистартувала із Сайгону (Кохінхіна) до Парижа, перелетіла над Іраком. Від цього часу пропала без сліду, не даючи від себе ніяких сигналів.

— **Партитура надана телевізійно.** У Фінляндії велику сензацію викликала продажа партитури твору Сібеліюса „Народини вогню", яку фінський академічний хор позичив від одної лайпціґської фірми і віз зі собою на турне у Зл. Державах. Тому, що зближався речинець концерту, копію партитури передано телевізійним шляхом до Ню Йорку. Це перший випадок того роду в історії музики і він причинився сильно до спопуляризування фінського академічного хору в Америці.

— **Ріжні вісти.** Німецький автокар, яким їхало 23 туристів, упав під Больцано на ховській гірській дорозі з висоти 50 метрів у пропасть. Три туристи згинули на місці, а решту перевезли до шпиталю. — Біля місцевости Батлер (стейт Індіяна) розбився на залізничому переїзді самохід, яким їхало семеро хлопців і дівчат у віці 14—15 літ. Всі згинули.

— **Справлення помилки.** У „Ділі" ч. 3. з ц. р. у посмертній згадці про д-ра О. Мохнацького надруковано помилково „Наталії з Мелешків", має бути: з Мелешкевичів.

В перші роковини смерти

Д-ра СТЕПАНА ФЕДАКА

відправлять заупокійну Службу Божу в Святоюрськім Храмі в четвер дня 6. січня 1938. в год. 8-ій зранку, на яку запрошує

Родина.

З нових видань.

НЕПОКАЗНА, АЛЕ ЦІКАВА КНИЖЕЧКА: БУКВАР ДЛЯ НЕПИСЬМЕННИХ „ДО СОНЦЯ"

В своїй акції поборювання неписьменности не могла „Просвіта" поминути такого важного засобу, як відповідний підручник для навчання дорослих неписьменних.

Зложити добрий підручник для навчання дорослих неписьменних, або, як ми звикли говорити, буквар, не є вже така легка справа, як декому може здаватися. Дотепер у нас появлялося чимало букварів для дорослих неписьменних. Складали їх звичайно недбало, найчастіше народні вчителі, що для них буквар був щоденним варстатом праці. Отже люди, так мовитиб, фахові.

Алеж ці фахові люди робили не менше „фахові" педагогічні помилки, попадали в очевидні наукові та життєві парадокси. Складали вони підручники нібито для дорослих неписьменних, але ці букварі своєю методикою та дидактикою надавалися поправді до науки лише малих дітей. І в цім саме була основна помилка, так мовитиб, первородний гріх усіх дотеперішніх букварів для дорослих неписьменних.

Нам не вільно ніколи забувати, що між неписьменною дитиною та неписьменним дорослим є природна, глибока й основна ріжниця ріжниця у літах, у фізичнім і духовім розвитку, в соціяльному становищі. З цеї природньої, основної ріжниці випливає сфера духових зацікавлень та емоціональних зворушень людини. Інший світ духових зацікавлень та емоцій у дитини і зовсім інший у дорослої людини.

Дорослу людину цікавлять передовсім явища суспільного життя, тількиж вона їх не розуміє, або розуміє по свому. Відсіля переважно випливають її духові зацікавлення. Дитина живе головно в дитячому суспільстві, отже і її духові зацікавлення родяться та повертаються до світа дитини.

Кожне початкове навчання, передовсім навчання письма, мусить спиратися на духових зацікавленнях учня. Відсіля простий і льогічний висновок, що на інших методичних і дидактичних основах мусить бути побудований буквар для дітей, та на зовсім інших буквар для дорослих неписьменних.

Такої простої й очевидної правди не знали та не визнавали зовсім автори букварів для дорослих неписьменних. Тому „До сонця" В. Полянського треба назвати доброю, щасливою та позитивною новиною в цій ділянці.

Книжечка „До сонця" складається з двох частин. Перша — це буквар, що в 16-и лекціях (більш-менше на два місяці) має навчити неписьменного читати й писати. Друга — це початкове читання для малописьменної людини, що має дати їй основи освіти, розвинути національну свідомість та розбудити почуття громадянських повинностей. Цю другу частину книжечки „До сонця" можнаб сміло назвати початковою енциклопедією, евангелієм національної свідомости й патріотизму та книгою „премудрости" України — й суспільство-знавства для неписьменної, чи пак малописьменної людини.

В. Полянський своїм „До сонця" дав доказ, що він не лише гарний педагог, але ще кращий популяризатор. У простій, приступній формі, що не розходиться з наукою, він викладає малописьменній людині основи України — й суспільствознавства. Малописьменний довідується впершe може в житті, що це таке рідна мова, читає про „Просвіту", про Шевченка, любується його віршами пізнає свій рідний край, дізнається, що він українець а українська мова його рідна мова; знайомиться також зі звичаями та культурою українського народу.

Окрему увагу присвятив автор історії та географії України. Він розказує малописьменному про нашу давню силу і славу — про українську державу в старовині, за козацьких часів та в найновіших часах, описує докладно етнографічні українські землі та знайомить, як розвивається на них зорганізоване життя українського народу. Тут пізнає малописьменний усі наші най-

Навіть найвибагливіщих гостей вдоволиш
ШИНКОЮ
„ЦЕНТРОСОЮЗА“

нальні культурно-освітні товариства, економічно-господарські, тіло-виховні та суспільно-професійні організації — кілько вони мають членів, що роблять, які часописи видають та де находяться (адреси). Говорить окремо автор про українську церкву та її значіння в культурному й моральному відродженні українського народу, розказує окремо, хоч коротко, про Франка, Стефаника, українську музику, про Лисенка, бандуру і т. д. Словом, знайомить з тим, що можнаб назвати наукою про сучасну Україну.

З книжечки „До сонця“ пізнає неписьменний також числа до 1000 та навчиться додавати, віднімати, множити й ділити цілими числами на письмі й у памяти.

При кінці книжечки „До сонця“ подав автор свої методичні поради, як треба вчити дорослих неписьменних. При тих порадах кожний письменний, навіть селянин чи робітник, може стати добрим учителем дорослого неписьменного. Дитина може вчити батька й матір, брат брата, сестра сестру, сусід сусіда. Простий „нарід“ може доказати такого чуда, що за одну зиму цілий український нарід може стати письменний. Тоді пропадуть зпоміж нас близько два мільйони неписьменних українських людей.

Дай Боже, щоб це сталося на порозі ювилейного року „Просвіти“!

Іван Ющишин.

ХТО ХОЧЕ ПОМОГТИ РІДНІЙ ШКОЛІ?
Купуйте всі
РИБУ НА СВЯТА
тільки у фірмі
інж. Б. ПОПОВИЧ, Львів, Руська 16.
Тел. 105-05.

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Курс культурно-освітніх провідників. Повітові культурно-освітні т-ва Рідна Школа, Просвіта, Союз Українок і Сільський Господар у Перемишлі, як відповідальні за культ.-освітнє життя нашого села, прийшли весною минулого року до висновку, що без інтенсивної праці, без відповідно вишколених провідників на місцях годі у сьогоднішніх часах дійти до намічевої цілі. Тож на спільному засіданні покликано до життя спеціяльну колегію під проводом проф. Гонтарського Ів., якої завданням є підготовляти кадри культурно-освітніх провідників. Ці провідники мають стати, що так скажемо, освітніми смолоскипами по наших селах, мають стати вартевими провідниками запоовального життя села, мають тим знанням, яке добувають на курсах, ділитися зі своїми односельчанами в читальні, кр. „Р. Ш.“ і т. д. Колегія зорганізувала вже минулого року весною кількаденний курс, одначе той курс не міг принести бажаних наслідків, бо він був розірваний — відбувався кілька тижнів що неділі. Тому цим разом колегія зорганізувала 6-денний постійний курс, на якому виклади відбувалися що дня рано і пополудні. Курсу слухано з великим заінтересованням 65 повних запалу та жажди знання молодих хлопців і дівчат. Колегія поробила всі можливі заходи, щоб цей курс поставити на відповідному рівні, та щоб слухачам дати можливо в якнайкращий спосіб знання в ріжних ділянок. Прелегенти справді з великою посвятою виконали своє завдання, яке добровільно взяли на себе. Курсанти вислухали таких предметів: Релігійно-моральне виховання — о. канц. В. Гриник; Громадянин у громаді — проф. І. Гонтарський. Організація у громаді — п. В. Нагайський; Гігієна — д-р Р. Несторович; Історія і географія — п. проф. І. Заянь; Література — д-р І. Мандюк; Закон про т-ва д-р М. Рибак; Громадська самоуправа — дир. О. Сенечко; Кооперація — дир. О. Станімір; Книжка й часопис — д-р П. Шкурат; Діловодство в т-вах — д-р М. Козак; Механіка знаря — п. Єр. Андрухович; Ощадність — інж. А. Артимович і Новітня історія — проф. А. Маринович. Закінчення цього курсу відбулося в пятницю 21. грудня п. р. в присутности представників духовенства і перемиського громадянства, на якому абсольвенти курсу дістали посвідки. До курсантів промовляли: д-р Рибак, голова П. Ко. „Р. Ш.“, підкреслюючи їх ролю на селі і д-р Вагайкевич, що звернув увагу на національне виховання села. Від курсантів промовляли: Ґенгало Мирон, Данилко Степан і Хома Марія, що в простих словах висказували щиру подяку колегії за зорганізування курсу, прелегентам за щире й сердечне відношення до виховання кадр культ.-освітніх провідників і за покладені труди та врешті дякували проф. Ґонтарському, управителеві курсу й інститутові, в якому знайшли приміщення, за батьківську опіку. При кінці промовив проф. Ґонтарський і роздав свідоцтва. Курс закінчено відспіванням національного гимну й спільною знимкою.

Курс Х. В. М. Рівночасно з курсом культ.-освітніх провідників відбувався в салях Народнього Дому заходами секції Хліборобського Вишколу Молоді при філії „Сільського Господаря“ 3-денний курс змагунів. У цьому курсі взяло участь 46 змагунів (нок) 1-го і 2-го ступня. Виклади відбувалися щодня рано і пополудні, а вечором спільне читання книжок і часописів. Викладали дир. Бачинський Л., дир. Міхаловський Е., дир. Сенечко О., інж. Бурий М., інж. Мосора В. й нотр. Запісский М. Закінчення курсу відбулося 1. п. м. у присутности представників перемиських установ. До курсантів промовляли: голова Х. В. М. дир. Сенечко О., заст. голови „С. Г.“ д-р Рибак М. і в імені Українбанку „Віра“ м-р Чубінський А. Від курсантів говорили: Кравець Семен, Староста Евфрозина і Павліш Василь. Слід підкреслити, що подібні курси змагунів філія „С. Г.“ влаштовує від кількох літ в цілі виховання нових красших господарів. Цього року звернено увагу головно на городельну господарку.

Загальні Збори Т-ва „Українська Бесіда“ відбулися 31 грудня м. р. під проводом заст. голови д-ра Околота Івана. По звітах з діяльности Виділу відбулась оживлена дискусія, в якій промовці застановлялись над оживленням життя в Т-ві та над приєднанням нових членів. До нового Виділу ввійшли: голова д-р Загайкевич Волод., члени: д-р Околот К., дир. Міхаловський Е., проф. Пашак М., д-р Шкурат П., д-р Несторович Р. і п. Ґоцький В.

З відчитової салі. В суботу 1. січня п. р. на запрошення Виділів Учительської Громади і Т-ва ім. П. Могили загостив до Перемишля звісний наш учений металюрґ проф. д-р інж. І. Фещенко-Чопівський з відчитом на тему „Тяжкий промисл та його значіння в сучасній господарці“. Реферат цього вченого стягнув до салі „Української Бесіди“ поважну кількість перемиського громадянства, яке виповнило салю по береги. К-н.

ДОБРОМИЛЬ.

Перше „Свято Ощадности“ в Добромилі. Дня 19. м. м. в год. 1. попол. відбулось заходом кооперативи „Народній Дім“ у Добромилі у власній салі „Свято Ощадности“. Саля показалась за мала для численно зібраної публики місцевої та з доокличних сіл, так що спізнені учасники прислухувалися програмі з сусідніх кімнат та коридорів. Свято почалося відспіванням кооперативного гимну. Опісля д-р Володимир Загайкевич виголосив реферат про значіння ощадности. Референт пояснив значіння свята, опісля перейшов до значіння ощадности для одиниці, її рідних та вкінці її великого значіння для нації. Реферат, що його вислухали зібрані з великим заінтересованням, викликав у слухачів незатерте враження. В дальших точках програми хор місцевої читальні під проводом д-ра Романа Кушніра відспівав „Стоїть Кавказ“ та „Луну над Дніпром“ Тичини, композиції п. Меланії Кушнірової. Дуже гарно деклямував малий Юрко Мулінський. Свято покінчилось відспіванням національного гимну.

——о——

Спорт.

УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ

Гаківкові, товариські змагання обох дружин відбудуться в четвер 6. п. м. на ледовищі Цитаделі в год. 11.30 передполуднем. Обі дружини виступлять у своїх найкращих складах.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Звичайні Загальні Збори Спортового Товариства „СТЕП“ у Львові відбудуться в неділю 23. січня 1938 р в. в год. 11-ій передпол. у власній домівці при вул. Рутовського 22. III. з таким порядком дня: 1) Відкриття Зборів і вибір Президії. 2) Відчитання протоколу з попередніх Заг. Зборів. 3) Звіт з діяльности Виділу. 4) Уділення абсолюторії уступаюч. Виділові. 5) Вибір нового Виділу. 6) Внески й запити. — За Виділ: Е. Чучман, заст. голови, Вол. Балицький, секр.

Віденський футбольний турнір. В суботу й неділю відбувся у Відні турнір найкращих австрійських і чеських футбольних дружин, який дав такі вислідн: Спарта — Австрія 6:1 (3:1). Спарта перемогла несподівано високо. Славія — Вакер 3:2 (2:0). І друга чеська дружина виграла, хоч грала доволі слабо. Вакер — Спарта 3:2 (0:2). Ще кілька хвилин перед кінцем Спарта вела 2:0 і зовсім несподівано програла метч. Австрія — Славія 3:2 (2:1). Австрія грала краще ніж в суботу.

Американські боксери приїдуть до Европи. Американська аматорська вісімка приїде в лютім п. р. до Европи й буде боксуватися з вісімкою Мадярщини й Німеччини.

Чай Прівес
Сильно запашний.
Дуже видатний.
ПІД ҐАРАНТІЄЮ ПРИРОДНИЙ НЕ ПЕРФУМОВАНИЙ

На допомогу студентству.

Виказ дальших жертв.

Зложили в зол.: Українська Шадниця (зі збірки) Перемишль 270. М-р Степан Мочульський (зі збірки) Миколаїв 141.50. Службовики Зем. Банку Гіпотечного у Львові — за грудень 20.50. Іх Ексцеленція Митрополит, Львів 50. „Нове Село“, Львів 20. Кружок „Орлів“ при св. Юрі, Львів 17.35. Гр.-кат. парохіяльний уряд у Стоянові (з таци) 4.54. Д-р Павло Цимбалістий, Львів 5.50. Осип Пацкань, Делятин 2.50. По 10 зол.: Народній Дім Мізунь Старий; інж. Володимир Дутка, Станиславів. По 5 зол.: Інж. Юрій Мерунович, Станиславів; Кобринський Омелян, Львів; Роман Лаврук, Белзець; Василь і Марія Япульчаки, Синев'дсько Вижне; о. Кравович Омелян, Оприцовичі; М. Прийдун, Лісники; Горлинська Михайлина, Яворів; Ірина Вертипорох, Коло; Модест Каратницький, Львів. По 4 зол.: Михайло Субтельний, Зашків; Валащук Антін. По 3 зол.: Юрко Микитюк, Пилипи; Теодор Салагуб, Делюхи; чит. „Просвіти“, Остобуж. По 2 зол.: Файда Михайло, Ситихів; І. Сохоцький, Сосновець; інж. Роман Білинський, Львів; Микола Тисовський, Потік; Ярослав Дацько; Федорук Данило, Білий Камінь; о. Володимир Масяк, Новосілка; дир. К. Тхір, Либохора. По 1 зол.: Володимир Федевич, Годині; Павло Кізя, Винники. По 50 сотиків: Евген Орлівський; В. Кривоший; П. Кунець; І. Нагнибіда — всі з Лодзі. — **Разом 641.89 зол.**

Рівночасно подаю до відома, що п. Ольга Шиматера зі Зелемянки переслала на мої руки такі речі: 1 куртка, 1 одяг комплетний, 1 одяг без штанів, 1 пара мештів, 1 шапка, кілька краваток.

Всім П. Т. Жертводавцям складаю щиру подяку.

За Академічне Душпастирство:
о. д-р Іван Гриньох,
Львів, пл. св. Юра ч. 5.

ПАНЬЧОХИ І БІЛЛЯ
по цінах конкуренційних
поручає „МАНОН“ Шайнохи 1. (ріг Коперника)

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ, ілюстрований журнал історії та побуту. Х. річник. Число 1. Січень 1938. Зміст: Микола Лебединський: Крути. Павло Магас: Святвечір у Бориславі. — Від Видавництва. — Іван Юріїв: Акт 22. січня 1919 року. Федь Триндик: Воєнні усмішки. — Д-р Іван Іванець: Українське батальне й історичне малярство. — Святослав Шрамченко: Повстання Центральних Установ Українського Морського Відомства у 1917 р. Теофіль Коструба: Де похоронено кн. Романа Мстиславича. — Д-р Н. Гірняк: Мукуливецькі події в 1919 р. — Михайло Середа: Українська жінка у визвольній війні 1917—1920. Ярослав Гриневич: Подільські дні, подільські ночі. — Рецензії і замітки — Бібліографія.

ТЕХНІЧНІ ВІСТИ, орган Українського Технічного Товариства. Р. XIII. Грудень 1937. Ч. 10. Зміст: Про домо сув. Новелізація гірничо-нафтового закону. Залізна потреба. — І на Волині промисл — репортаж. — Технічно-господарський огляд. Звітн. рецензії. — З життя У. Т. Т.

РІДНА ШКОЛА. Ілюстрований часопис для всіх. Львів 1937. VI-ий річник. — Зміст: Звідомлення Головної Управи Р. Ш. за час від 1. IX. 1936 до 31. VIII 1937. І. Провід Рідної Школи та його діяльність. Основи праці проводу. Склад і розподіл чинностей. Важніші праці проводу. — II. Організаційні справи Рідної Школи. III. Дошкілля Рідної Школи. Дитячі садки. Захоронки і „світлиці“. IV. Шкільництво Р. Ш. Народні школи Р. Ш. Збірні лекції. Школи поза Галичиною. Середні школи (гімназії) Р. Ш. Фахові школи Р. Ш. V. Бурси Р. Ш. VI. Педагогічна виставка. VII. Українська Порадня для вибору звання. VIII. Фінансова господарка Головної Управи Р. Ш. IX. Жертвенність. X. Підприємства Р. Ш. XI. Повітові Союзи Кружків Р. Ш. XII. Біланс за 1936-7 рік. — Закінчення.

Українська молоде! Допильнуй збірки ювилейного „Дару Просвіті“!

Жіночі торбинки

течки, портфелі, портмонетки, валізи, несесери, поручає і направляє по найдешевших цінах робітня римарсько-галянтерійна **Н. БАРЕР**, Львів, Сикстуська ч. 2 побіч фірми Салямандра.

Театри.

Великий Театр:

Середа 5. І. год. 7.30 „Сіє“.
Четвер 6. І. год. 3.30 попол. „Сіє“, год. 7.30 веч. „Сіє“.

Театр Рівнородностей:

Середа 5. І. год. 7.30 „В перфумерії“.
Четвер 6. І. год. 3.30 попол. „В перфумерії“; год. 7.30 веч. „В перфумерії“.

Український Театр Б. Сарамаги — Саля жид. театру, Ягайлонська 11.

7. І. год. 8 веч. „Вікторія та її гузар“, оперета на 3 дії П. Абрагама.
8. І. год. 3. попол. „Еспанська муха“, комедія на 3 дії Мілера.
8. І. год. 8. веч. „Графиня Маріца“ оперета на 3 дії Кальмана.
9. І. год. 3. попол. „Вікторія та її гузар“ оп. на 3 дії Абрагама.
9. І. год. 8. веч. „Осінні маневри“ оперета на 3 дії Кальмана.

ГОДИННИКИ Longines
Omega, Doxa, Cyma
по найнижчих цінах
у Б. ҐРІНБЕРҐА Сикстуська ч. 4.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

СХІДНИЦЯ:
5. І. Хмара.
7. І. Жайворонок.
8. І. Маруся Богуславка.
9. І. Ніч під Івана Купала.
10. І. Мазепа.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

БЕЛЗ:
5. І. Ніч під Івана Купала.
РАВА РУСЬКА:
7. І. Шаріка.
8. І. Ордена.
9. І. Ніч під Івана Купала.
10. І. Під куратедем.
11. І. Процес Мері Деган.
12. І. Шалапут.
13. І. Довбуш.
З Рави іде театр до Любачева.

ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ
СНІГІВЦІ Й СПОРТОВЕ ВЗУТТЯ
по цінах захотливо низьких поручає
АЛЬ-СА-ДО ЛЬВІВ, Сикстуська 19.

КІНА.

АПОЛЬО: „Невдачник“.
АТЛЯНТИК: „Королева Вікторія“.
ВАНДА: „Королева джунглів“, „Пісня кохання“.
ҐРАЖИНА: „Їх сто, вона одна“.
ЕВРОПА: „Косцюшко під Рацлавицями“.
КАСИНО: „Графиня Владімов“ з Марлєною Дітріх.
КОПЕРНИК: „Князь і прошак“.
МАРУСЕНЬКА: „Дабух“.
МЕТРО: „Матура“.
МІРАЖ: „Пісня засуджених“.
МУЗА: „Благословенна земля“ (Ел. Райнер, Павло Муні).
ПАКС: „Один поверх вище“.
ПАЛЯС: „Князь Ігор“ із Сонею Геніє.
РАЯ: „Трійка гільтаїв“.
РІЯЛЬТО: „Забута симфонія“.
СВІТ: „Збунтована“, „Срібна торпеда“.
СТИЛЬОВЕ: „Нестерпна дівчина“ та ревія „Новорічний коктейль“.
ТОН: „Капітан Тейльор“.
УТІХА: „Проклятий острів“ і ревія.
ХИМЕРА: „Діти з Новолипок“.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Світова вистава, II. частина“ і Париж.

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід“ (Пасаж Гавсмана ч. 7):
II. частина „Вистава в Парижі“

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 5. січня 1938.

БЕРЛІН 9.30 Нар. музика. 14.15 Розр. музика. 17.00 Камер. музика. 20.00 Іхотр. кабарет; БІЛГОРОД 20.00 Арії. 21.30 Пісеньки; БУДАПЕШТ 13.30 Форт. 18.40, 19.00, 20.00 Циг. музика. 20.20, 21.00 23.00 „Хованщина“ оп. Мусоргського; ВІДЕНЬ 19.25, 20.00, 21.00 „Хованщина“ оп. Мусоргського. 22.30 Танк. музика; ДАЯТШЛЯНДЗЕНДЕР 12.00 Орх. концерт. 20.15 Симфонія ф-моль Чайковського. 21.15 Концерт вел. орх.; КОШИЦІ 14.00, 18.45 Вістки. 18.00 Мик. Левко: „Нечиста сила“, коляди, Союзне гралиць відгит; МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт. 19.30 20.30 Розр. музика. 21.00 22.00 23.00 „Хованщина“ оп. Мусоргського; ПРАГА 14.00 Нім. авд.; Спів. 15.15 Любовні пісні Дворжака. 19.25, 20.00 „Княжна Пампелічка“ казка Квапіла. 21.15 Хор. 21.35 Форт. варіяції Мендельсона; РАДІО ПАРІ 21.30 Концерт хору. 22.00, 23.00 Свято в радіо, розр. програма; РИМ 17.15 Камер. концерт. 19.30 Розр. музика. 21.00 22.00 Симф. концерт; СОФІЯ 18.00 Для дітей. 18.30 Військ. музика. 20.15 Вок. концерт. 22.30 Пісеньки.

Четвер, 6. січня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Давні пісні. 20.00, 21.00 Вечір танку; БРНО 15.00 „Травіята“ оп. Верді; БУДАПЕШТ 19.00 Мадярські пісні в супр. цигн. орх., 20.25 Спів. ресіталь. 21.05 Вечір Бетовенових сонат; ВІДЕНЬ 11.45, 12.00 Симф. концерт. 18.00 „Серпанок із Нуслорфу“ муз. авд. Айзлера. 21.30 Скр. ресіталь Ваши Пшиходи; ДАЯТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Камер. музика. 18.00 Форт., 20.00, 21.00 „Студент-прошак“ оп. Мілекера; КОШИЦІ 14.05 Д-р І. Панькевич: Старинні коляди на Закарпатті, 17.35 Різдвяні коляди співає хор гр.-кат. богословів в Ужгороді. 18.00 Дзвони з ужгородської катедри. Єп. Стойка: Різдвяний привіт; спів гр.-кат. богословів; ЛЯЙПЦІҐ 19.55, 20.20, 21.00 „Італійка в Альжирі“ оп. Россіні; МІЛЯНО 21.00, 22.00 „Мамзарельо“ муз. ком. Лозвія; ПРАГА 20.05, 21.00 Симф. концерт; РАДІО ПАРІ 21.30, 22.00, 23.00, 24.00 Опера; РИМ 19.30 Розр. музика. 21.00, 22.00 23.00 „Дон Паскале“ оп. Доніцет'я.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 5. січня 1938.

6.15—8.00 Раніпша авд.; 12.03 Полуднева авд.; 13.45 Інформаційна Газетка в українській мові; 13.55 Легка музика з пл.; 14.30 Р. Штравс, з пл.; 15.00 Спогади з повстання 1863 р.; 15.10 Музика з пл.; 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 „Бразилійське біное“; 16.00 Вчімся говорити; 16.15 Розр. концерт; 16.50, 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Державний устрій і будуча війна; 17.15 Скрипка, форт.; 17.50 Позичка за слово; 18.00, 18.50 Спорт; 18.10 Гуно: Два фрагменти з „Фавста“; 18.20 Камер. концерт: орх., сопр.; 18.55 Програма; 19.00 „Золото“ А. Струга; 19.20 Мельодії Індії, репортаж Янти-Полчинського; 19.35 Ділльог про фільми; 20.00 Розр. концерт сальон. орх.; у перерві в год. 20.20 „Вертеп у давньому Львові“, 20.45 Вел. денник; 21.00 Шопенівський концерт, віол., форт.; 21.45 Чвертьгодина поезії; 22.00 Розр. концерт: квартет, пісеньки, гітара; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Студіо молодих.

Четвер, 6. січня 1938.

8.00 Сигнал часу; 8.15 Концерт військової орх.; коло год. 10.30 після богослуження музика з пл.; 11.00 Коляди; 11.30 Репортаж із життя; 12.03 Орх., форт.; **13.00 Спогади про Вол. Орлика виг. д-р Михайло Рудницький;** 13.15 Орх. музика; 14.45 Для села: Пшеничне плекання. Музика з пл., Колядковий чорт у тапецатах; 15.45 Для дітей: „Вертеп“ М. Коношіської, з муз.; 16.15 Солісти: форт., спів; 17.10 Про книжку проф. Кононичевського: „Історія новочасної Польщі“; 17.15 Нар. капеля; 18.00 Про шк. театр; 18.10 Біляно льв. спорту за м. р.; 18.20 Респігі: „Римські пінії“ пл.; 18.40 Листи та програми; 18.50, 19.45 Спорт. вістки. 18.55 Програма на завтра; 19.00 Сусп. гутірка; 19.05 „Бавимося у мигдалового короля“; 20.00 „Танечниця Фанні Ейслер“ оп. Ів. Штравса; 21.50 З мого варстату, літ. нарис К. Іжиковського; 22.05 Чайковський: Тріо а-моль оп. 50; 22.55 Ост. вістки; 23.00 Із співаного альбума.

БІРЖА.

Львів 4 січня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·68 89·25. Доляри американські 5·27·00, 5·24·50, Доляри канад. 5·26·50—5·24·00. Фльорени гол. 294·17—292·45, Франки фр. 18·01—17·71, Франки швайцарські 122·20—121·40, Фунти англ. 26·44—26·28. Гульдени данц. 100·20—99·80, Корони ч. 17·70—17·00, Кор. дан. 117·94—117·10, Кор. норв. 132·78—131·80, Корони шв. 136·16—135·20, Ліри італ. 21·50—20·70, Марки фінлянд. 11·67—11·25, Марки нім. 112·00 — 109·00, Шилінги австр. 99·00—98·00, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 122·00 — 118·00

Акції.

4 і пів проц. внутр. 64·00, 64·25, 5 інв. 1 ем 79·25 серія експот. 3 пох інв. 2 ем 8·25 серія 97·00, 5 конверс. 66·75 прем дол 42·90, 4 консол 65·51

Папери.

Банк Польський 113·50 Цукор 36·00 Вугіль 30·50, 30·75 Ліпьнов 62·00, Модзеле 11·75, Островець 53·50, Стараховичі 39·00, 39·00, 31·75, Габербуш 49·00
Тенденція сильна.

Щиро радимо перед закупном радієвого апарату послухати віденського „KAPSCHA“ (Wiener Präzisionsarbeit)
Фото-Електрокабель ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 10. Тел. 214-21.
Мінімальне зужиття струму завдяки новочасним лямпкам Сер. Е. досі у краю незнаним.
2—8

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“

Львів, 4 січня 1938 р.

1 кг. масла десер. бальок. без оп.	3·05 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	3·10 зол.
молоко	18—19 сот.
яйця (копа)	6·00—6·10 зол.

Тенденція на масло знижкова, на яйця сильна. На молоко вдержана.

ОПОВІСТКИ.

Загальне Зібрання Товариства Вакаційних Осель у Львові відбудеться в пятницю дня 21. січня ц. р. в год. 17·30 в домівці Марійського Т-ва Пань при вул. Руській 10, партер на право. — На випадок недостачі вимаганої статутом кількости членів, Загальне Зібрання відбудеться пів години пізніше в тімже самім місці.

Порядок Богослужень в Успенській Церкві. Дня 6. січня в Навечеріє Різдва Христового в год. 9. рано Царські Часи, опісля Літургія св. Василія Вел. Дня 7. січня: Різдво Г. Н. Іс. Христа. В год. 4.30 рано Повечеріє велике з Всеночним. Читані Служби Божі год. 6, 7, 8, 8.45 і 12. Год. 9.30 Архієрейська співана Служба Божа. Проповідь виголосить Ексц. Митрополит Кир Андрей. Год. 5. попол. Вечірня з проповідю і благальною п'єснею. Дня 8. і 9. січня Собор Пр. Богородиці і св. Первомуч. Стефана. Служби Божі читані: 7, 8, 9, 12. В год. 6 рано і 10 Служби Божі співані. Год. 4. Вечірня. — Служба Божа в дні 7. січня буде трансмітована разом з проповідю Їх Ексц. Митрополита Кир Андрея через радіо.
1—2

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

УЧИТЕЛЬ українець, років 26, на державній посаді, оженится з панною, яка допоможе йому покінчити двохлітній інститут малярський у Варшаві. Зголошення зі знимками просимо слати під адресою W. P. Rzeszów, ul. Zamojskiego 3

КУПНО - ПРОДАЖ

КРЕТОНИ англійські на покриття і портієри найліпші. **Меблеві матеріяли** в найбільшім виборі. Ціни найнижчі. Вапп, **пл. Марійська 6.** Жадної філії не маємо.
2228 9—10

МОДЕРНІ фіранки, капи, накидки ручної роботи, ковдри, ціни фабричні. Фрайліх, вул. Сикстуська 21.
2157 1—0

МЕШКАННЯ

ДВА ПОКОЇ, передпокій, кухня, лазничка. Зелена, до винайму. Телеф. 217-03.
13 1—1

РІЖНІ

ШУКАЄМО СПІЛЬНИКА до добре рентовного промислово-торговельного підприємства. Капітал 5 тисяч. Бажана особиста співпраця. Зголошення п'д „Солідність до Адміністрації „Діла“. 1—2

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, пиркові, проти усування матиці з гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА**, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 18-100

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ, Львів, пл. Марійська 5 направляє ріжного роду годинники, прецизійно, солідно і дешево.
2318 а 7—15

ДАРУНКИ на Ялинку і Новий Рік зі золота, срібла, годинники, поручає найдешевше фірма Вандер, Львів, Шайнохи один. Прецизійна і дешева направа годинників і біжутерії.
2707 4—7

СТЕЛЯЖІ до абажурів виконує одинока бляхарська робітня „Метал“ Львів, Ринок 29 (Брама Андріольного). 14 1—4

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

РЕНТҐЕНОЛЬОҐ
Д-р Людвика Ляндес-Ляйнерова
ЛЬВІВ
ЛОЗИНСЬКОГО 9. Тел. 255-50.

ОГОЛОШЕННЯ.

Йоахим Вільнер
ФАБРИЧНИЙ СКЛАД КРАЄВОЇ ГУТИ ШКЛА, ЛЬВІВ, СКАРБКІВСЬКА 1
поручає по найдешевших цінах: шкло, порцеляну і столове накриття. 4-9

Революція іде
Г. ЖУРБИ
та інші новинки найдете на полицях КНИГАРНІ Н. Т. ШЕВЧЕНКА В ПЕРЕМИШЛІ, РИНОК 14.
Властитель В. ГОЦЬКИЙ.

ЗАБАВКИ ПІД ЯЛИНКУ
всі українці купують тільки в крамниці забавок.
Вхід від вул. Сенкевича, зараз коло кіна „Утіха“.

ВИСТАВНІ СНІДАННЯ, ОБІДИ І ВЕЧЕРІ
та найкращі ЛАКОМИНКИ
поручає фірма
ЛЕВ РУБІНФЕЛЬД
Львів, Словацького 14. Тел. 233-24.

Ви легко намилитеся. Бриту ми зробимо
МИЛА до ГОЛЕННЯ
МИЛА до МИТТЯ
ФАМОЗА
Львів, Золоцівська 58

Фортепіяни, піяніна
першорядних марок нові й оказійні.
Догідні кредитові умовини.
Новацький
ЛЬВІВ, ПІЛСУДСЬКОГО 17.
Тел. 235-21.

На ялинку
найкращі дарунки, перфуми і модерна біжутерія, по найнижчих цінах.
Для Читачів „Діла“ гарні памятки.
С. ФЕДЕР
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 7.
Філії:
Коперника 15 а, - Галицька 16

Найважніший параграф „практичного чоловіка“
НЕ ПЕРЕПЛАЧУВАТИ!!
ТОМУ НАБУВАЙТЕ толетові мила, кольонські води і косметики у —
ВАШЕ ОЧКО
ГАЛИЦЬКА 1-РІГ РИНКУ
Поручає великий вибір прикрас на ялинку.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.